

MEDICINA CA MISIUNE

Mariana Pândaru • Dan Cioată

Editura CĂLĂUZA v.b.

MEDICINA CA MISIUNE

Întoarcerea spre medicina creștină

MARIANA PÂNDARU în dialog cu
dr. DAN CIOATĂ, chirurg cardiovascular

Coperta: **Daniel Bârgău**

Notă: Rugăciunile sunt preluate din volumul *Invățătura Sfinților Părinți despre boală • Rugăciuni pentru bolnavi* apărut la Editura Cartea Ortodoxă și Editura Egumenița, carte tipărită cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte GALACTION, Episcopul Alexandriei și Teleormanului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PÂNDARU, MARIANA

Medicina ca misiune / Mariana Pândaru, Dan
Cioată. - Deva : Călăuza v.b., 2010
ISBN 978-606-517-019-3

I. Cioată, Dan

61(047.53)

MEDICINA CA MISIUNE

Întoarcerea spre medicina creștină

MARIANA PÂNDARU în dialog cu
dr. DAN CIOATĂ, chirurg cardiovascular

Editura CĂLĂUZA v.b.

ARGUMENT

Mulțumesc Bunului Dumnezeu pentru că mi-a îndrumat pașii – eu fiind medic – către studierea teologiei, spre a desluși tainele Lucrării Dumnezeiești în profesia medicală.

Mulțumesc profesorilor mei pentru sfaturile și îndrumările date în vederea deschiderii unor drumuri de cercetare privind rolul și acțiunile „medicului-teolog – teologului-medic“, misionar permanent.

Mulțumesc familiei mele, care m-a susținut pe acest drum, în speranța îmbogățirii noastre sufletești și a celor din jurul nostru.

Începând cu anul 2004, în urma unor convorbiri cu doamna Mariana Pândaru, ce au avut loc în cadrul Institutului de Boli Cardiovasculare din Timișoara, în biserica din curtea instituției și în grădina casei mele, s-a născut un prim interviu publicat în mai multe numere ale săptămânalului independent „Călăuza noastră“ din Deva.

De-a lungul anilor, întâlnirile noastre au completat materialul aceluia prim interviu.

Răspunzând întrebărilor doamnei

Mariana Pândaru, am argumentat, de fapt, opțiunea mea pentru profesia de medic și pentru studiul teologiei, în vederea îndeplinirii misiunii de vindecare trupească și sufletească a bolnavilor și întoarcerea spre medicina creștină.

De aceea, îi rog pe cititorii acestei cărți să constate că, atât medicul, cât și preotul – ca profesii vocaționale – fac front comun în slujba omului aflat în suferință, încercând să aducă metoda și modelul spitalului creștin, pentru o sanogeneză completă. „Preoția albă“ trebuie să devină o componentă întregitoare a misiunii Bisericii în viața oamenilor.

Dr. Dan Cioată,
chirurg cardiovascular

Motto:

*„Suferința este măsura tuturor lucrurilor.
Nu te teme... crede numai... și te vei vindeca.
Doctorul tratează, Dumnezeu vindecă“.*

INIMA REPREZINTĂ SEDIUL SUFLETULUI NOSTRU...

„... o operație pe inimă înseamnă o cumpănă în viața unui om.“

– *Domnule doctor Dan Cioată, a interveni chirurgical pe inima omului nu este un lucru la îndemâna oricui. De aceea, cred că ar fi potrivit să începem seria dialogurilor noastre cu o întrebare esențială: Ce v-a determinat să alegeți o ramură atât de sensibilă și, în același timp, atât de dificilă, cea a chirurgiei cardiovasculare – ce implică o imensă responsabilitate. Vă asemăn, dacă îmi este îngăduit, cu un bijutier de maximă precizie, știut fiind că inima este bijuteria cea mai de preț în universul trupului uman...*

– Aș vrea să spun, în primul rând, că am convingerea că nu eu am ales, ci **am fost ales**. Am fost ales pentru că fiecare venim pe lumea aceasta cu o anumită misiune dată de Bunul Dumnezeu, și cred că mie mi s-a hărăzit această misiune în a-i

putea ajuta pe oameni, fiind aproape de inima lor și de sufletul lor, să pot să-i fac bine pe cei mici, pe cei mari, pe cei ce au ajuns la apusul vieții lor, în măsura posibilului, cu mijloacele existente, dar în permanență cu credința că Bunul Dumnezeu mă va ajuta să-mi duc la bun sfârșit misiunea pentru care m-am pregătit mulți, mulți ani, multe zile și multe nopți, stând în fața cărților, meditând, stând aproape de cel bolnav, trudind, plângând de multe ori în sufletul meu, dar și bucurându-mă de cele mai multe ori când i-am văzut pe cei tratați plecând pe poarta spitalului mai bine decât cum au venit.

– *Despre inimă se spune că este locul sfânt al omului, locul în care sălășluiește picătura dumnezeiască pusă în ființa noastră ca o pecete de către Bunul Dumnezeu. Ce sentiment aveți atunci când știți că sunteți printre pușinii pământeni care, la un moment dat, țineți în palmă această inimă a omului?*

– Îmi place să spun că, în fiecare zi, **între cele două palme ale mele, țin viața și moartea, pentru că în operațiile pe inimă, numite și operații pe cord deschis** – când inima bolnavului este oprită iar funcțiile vitale ale omului sunt susținute de o

mașinărie întreagă, ce se numește inimă-plămân artificial – **omul trece granița vieții spre moarte, în accepțiunea laică a cuvântului.** Eu cred că sângele, cel dătător de viață, viața pe care Dumnezeu a pus-o în noi prin acest sânge, ne ține încă fără să trecem în moartea fizică. Deci, sentimentul acela că țin în palmele mele – când operez – atât viața cât și moartea, mă face să cred că, **prin munca mea, întotdeauna voi reuși să fac ce dorește Dumnezeu,** dacă în iconomia Lui știe că acel bolnav mai trebuie să-și ducă misiunea pe acest pământ, deci să fie și să rămână în viață, viața aceasta de om, trăitor al acestui pământ. Și pentru a ne pregăti noi, ca și chirurghi, iar bolnavii ca și oameni, spre viața cea adevărată, viața veșnică – pentru că o operație pe inimă înseamnă o cumpănă în viața unui om – trebuie să meditezi, să gândești, să-ți pui problemele venirii tale, plecării tale și relației tale directe cu Dumnezeu.

– *Se spune despre chirurghi că, în majoritate, sunt profund credincioși...*

– Eu unul mă consider un chirurg obișnuit, care își face datoria cu mai mult suflet decât alți colegi, considerând că o

specialitate chirurgicală cum este aceasta de vârf, în care „te joci cu viața omului“ mă face pe mine să cred că fiecare gest, fiecare atitudine, fiecare pas în timpul unei operații, nu pot fi făcute fără ajutorul lui Dumnezeu. Numai cel ce va înțelege lucrurile acestea va reuși să redea viață din viața lui și din viața celor din jurul său, prin munca lor, dar toată această viață, la urma urmei, vine tot de la Bunul Dumnezeu. De aceea marii chirurghi pe care i-am cunoscut în perioada pregătirii mele profesionale, în perioada activității mele, atât în țară, cât și în străinătate, aveau acea așteptare permanentă în timpul operației, a ajutorului divin. Ori, când deja aștepți ajutorul divin, nu poți să nu fii credincios. Poate nu tot timpul poți fi un practicant credincios, dar în cămăruța sufletului tău, poți fi un credincios adevărat.

– *Dumneavoastră, după atâția ani de profesie, cum ați defini inima, nu numai în termeni medicali?*

– Inima, în ebraică se numește lev, ceea ce înseamnă învățătura pe care Dumnezeu a pus-o în Levitic, cel de-al treilea capitol din Vechiul Testament. De fapt, acolo Dumnezeu a dat legea după care noi să mergem

ca oi rătăcite spre zidirea noastră și întoarcerea spre Cel Care ne-a creat. Din punct de vedere material, inima este un organ, organul central ce duce fluidul care circulă prin ea, prin tot aparatul vascular. Eu aș spune mai mult decât atât. Au fost filozofi, anumiști care au căutat sediul sufletului, și mulți dintre ei au considerat că el se găsește undeva în inimă. Dacă vom reuși să coborâm mintea în inimă, atunci vom ajunge la suflet, acel suflet pe care de mai multe ori îl ținem în cele două palme, spunându-i: „Suflete, întoarce-te cu fața către Dumnezeu.“ De aceea, **pentru mine, inima reprezintă sediul sufletului nostru, cu calea cea strâmtă spre Dumnezeu.**

– *Apropierea Dvs. de credință și de Dumnezeu nu este una întâmplătoare, pentru că Dvs. intervenți chirurgical pe inima omului, care, iată, după cum ați spus, este locul în care omul îl poartă pe Dumnezeu.*

– Părerea mea este că avem, de fapt, două inimi. Una este inima de carne pe care o avem noi, oamenii, și care este „motorul“ ce întreține viața în noi, prin sângele și oxigenul pe care-l duce în țesuturi. Avem însă și cealaltă inimă, care este inima

sufletului. Aceasta este inima pe care Sfinții Părinți o numesc inima duhovnicească. Inima de carne o au toți oamenii, pentru că așa ne-a construit Bunul Dumnezeu, dar dacă inima sufletească este împietrită, atunci se spune: „Omul acela nu are inimă!”. Ori, dacă încerci să cauți adânc în sufletul tău, să vezi dumnezeirea din tine, care stă mereu în așteptare și care este acoperită de întunericul păcatului nostru, și realizezi lucrul acesta, apoi încerci să o curățești, o să vezi, în inima aceea a ta, lumina și n-o să îți se mai spună că ești cu inima împietrită ci: „Uite un om care are inimă!”. Ce-i mai frumos decât să spună aproapele tău despre tine că ești un om care are inimă. Toate acestea le-am înțeles ținând între palme inima de carne a omului, în misterul pe care mi-l arată în fiecare zi prin mișcările sale, prin faptul că repornește după ce ai oprit-o și de multe ori chiar îi vorbești: „Hai, pornește“. Adeseori o rogi pe ea și, în același timp, îl rogi și pe Dumnezeu să ajute această inimă de carne, să mai meargă, să mai pompeze, să mai ajute la menținerea vieții din acel trup și, de fapt, să simți de foarte multe ori că în inima aceea de carne se găsește și inima în care

s-au pus talanții fiecăruia dintre noi. De aceea este bine, dacă poți, să-i vindeci omului inima de carne, spre a și-o regăsi pe cea duhovnicească, în care să-și facă apoi curățenie ca să se împlinească și, în camera sufletului său, să stea de vorbă cu Mântuitorul Iisus Hristos și să trăiască pacea sufletească și bucuria ca valori ale împărăției lui Dumnezeu.

– *Cea mai mare parte a timpului v-o petreceți în clinică, acolo unde efectuați operații și consultați inima pacienților. Ce pasiuni îmbogățesc viața chirurgului Dan Cioată?*

– E adevărat că profesia aceasta te ține foarte mult în spital, te ține alături de bolnavi. Calculând odată, cu ani în urmă, cam câte nopți am eu nedormite, am ajuns la vreo cinci ani de astfel de nopți, după peste 25 de ani de profesie. Există, desigur, pe lângă profesia de medic și preocupări care îmi fac viața mai frumoasă, mai liniștită. De aceea, **refugiul meu este în carte, într-un anumit tip de carte** în ultima perioadă, în muzică, în discuții cu oamenii, în întâlniri cu prietenii, în excursii și uneori, în orele de veghe ale nopții, în meditații. Sunt perioade în viața

unui om când acesta simte dinlăuntrul său ce trebuie să citească și, dacă are posibilitatea, va face acest lucru. Eu cred că, în fiecare carte putem găsi ceva pentru zidirea noastră, reușind a face asemănarea cu Cel care ne-a creat, cu Dumnezeu. Experiențele personale din sala de operații – atunci când crezi că nimic nu se mai poate face și rămâi la mila Bunului Dumnezeu, El îți dă un semn, și îți spune uneori: „**Mergi înainte!**“ iar alteori „**Oprește-te!**“ – , aceste experiențe te fac să înțelegi că El este Cel care îți dă viață, cheamă la viață, cheamă la zidire. Și parcă, în ultima perioadă, am simțit nevoia unei apropieri mai mari față de Dumnezeu, drept pentru care literatura citită este din domeniul teologic, dogmatic, al patrologiei, al misiologiei și liturgicii. În urma unor discuții cu prieteni, colegi, ierarhi, preoți, am ajuns la concluzia că ar fi bine să pot pătrunde mai adânc tainele a ceea ce înseamnă lucrarea lui Dumnezeu prin oamenii trimiși să păstorească turmele celor ce se vor întoarce cu fața către Dumnezeu. Drept pentru care mi-am spus că e bine să încerc, ca un prim pas, să-L cunosc teoretic pe Dumnezeu, pentru că am convingerea că mai târziu voi

vedea roadele înțelegerii a ceea ce ne spune Dumnezeu. Am înțeles că **trebuie să fim cu ochii și cu urechile mari, să auzim cuvântul Lui spre zidirea sufletelor noastre.**

– *Le vorbiți pacienților despre „Rugăciunea inimii“?*

– Părintele Paisie Aghiorâtul a fost întrebat de către un ucenic cum să se roage. „– Să mă rog cu „Rugăciunea inimii“, care este „Doamne Iisuse Hristoase/ Fiul lui Dumnezeu/ Miluiește-mă pe mine, păcătosul“ sau să mă rog cu rugăciunea „Tatăl Nostru“, pe care Iisus ne-a dat-o în Sfânta Scriptură? Părintele a răspuns: „– Dacă oftatul sufletului tău este adânc, și dacă în el vine căința, înseamnă că Dumnezeu te-a ascultat de o mie de ori mai mult.“

De fapt, **orice rugăciune trebuie să fie pentru despățimirea noastră, spre curățenia noastră**, cerând Lui Dumnezeu să ne dea acestea prin lucrarea rugăciunii. Rugăciunea înseamnă, de fapt, cum spune și părintele prof. dr. Stăniloaiu, „Să stăm la sfat cu Dumnezeu“. Părintele Arhimandrit Cleopa povestea despre un monah care era rânduitor, prin ascultare, la spălatul vaselor,

și care nu spunea altceva decât: „Doamne, așa cum curățesc eu vasele acestea, curățește-mă și Tu pe mine.“ „Rugăciunea inimii“ este rugăciunea care se poate spune în orice moment, este rugăciunea care de multe ori ne trezește noaptea și apare pe buzele noastre, este rugăciunea prin care îi cerem lui Dumnezeu nimic altceva decât miluirea și mântuirea noastră, nu cerem nimic din ceea ce este al lumii acesteia în care trăim. Nu-i cerem sănătate. El știe dacă trebuie să ne-o dea. Nu-i cerem putere. El știe când trebuie să ne-o dea. Nu-i cerem avere. El știe dacă trebuie s-o facem, și – dacă o facem – cu cine trebuie s-o împărțim. El știe că toate ni le dă doar spre lucrarea mântuitoare a noastră. Le-am vorbit de multe ori bolnavilor despre „Rugăciunea inimii“ și nu numai despre aceasta, pentru că sunt adunate în cărți multe rugăciuni folositoare omului.

– *Ce-ar trebui să însemne normalitatea pentru omul zilelor noastre?*

– Cred că normalitatea nu poate fi decât cea din unicul sistem de valori, pe care eu îl consider a fi călăuza noastră, și acesta nu este decât sistemul creștin. Spun aceasta,

deoarece cred că toate celelalte sunt neîmplinite. Așadar, acesta este singurul sistem care ne împlinește pe noi și umanitatea noastră, prin crucea pe care o ducem prin nădejdea și credința noastră în înviere. Acest sistem pe care Dumnezeu Fiul Iisus Hristos ni l-a dat și ni l-a prezentat în scurta Lui venire în trup omenesc pe pământ, în cei 33 de ani cât a stat în mijlocul nostru, El fiind acum în continuare cu noi, în noi, în Biserica Lui, iar faptul că noi stăm acum și discutăm în această bisericuță din incinta unui spital de boli cardiovasculare, cred că-L înțelegem pe El, pe Dumnezeu, și dacă Îl înțelegem pe el în profunzime, atunci nu putem să ne lipim sufletul de un alt sistem de valori decât de cel creștin. Drept pentru care, normalitatea este în acest sistem de valori iar normalitatea unui om vine tocmai din sfaturile pe care Dumnezeu ni le-a dat și pe care unii îmbunătățiți, Sfinții Părinți, ce au viețuit de-a lungul secolelor și încă slujesc în mânăstiri, trăiesc această normalitate întru Dumnezeu, cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu. Este imensa bucurie care îi este dată omului în această viață trecătoare pe pământ și care va fi încununată cu nădejdea

mântuirii noastre în viața veșnică. Mă uit în această bisericuță și îmi înclin capul, pentru că mă simt aici în Casa lui Dumnezeu. Mă uit și văd pe Măicuța cu Pruncul, cea care tronează, mă uit și văd Sfinții Apostoli, văd Sfinții îmbunătățiți, care au fost cei ce ne-au lăsat învățătura de credință a desfășurării liturgice a actului Dumnezeirii. Mă gândesc acum la Sfântul Ioan Gură de Aur, la Vasile cel Mare, mă gândesc la Sfântul Constantin cel Mare și la mama lui, Elena, care au descoperit Crucea lui Iisus. Și, în același timp văd oameni, văd chipuri ale lui Dumnezeu în fiecare din acești oameni, chiar dacă ei trec prin suferință. **Suferința nu poate să fie decât încercarea pe care Dumnezeu ne-o dă pentru îndreptarea noastră și, în pronia Lui, ne dă totdeauna să ducem atât cât putem duce.**

MEDICINA CREȘTINĂ, O MEDICINĂ ECLEZIALĂ

„...răbdarea doctorului care se ocupă de copiii bolnavi este probabil înzecită, dacă nu înmiiată, față de cea a medicilor care se ocupă de bolnavii adulți.“

– *Știu că pacienții vă îndrăgesc, prețuindu-vă omenia, vorba caldă, înțelegerea cu care vă adresați lor și grija ce le-o purtați. Cum se întoarce această apreciere a pacienților către inima Dvs.?*

– Întotdeauna am considerat bolnavul ca fiind părintele meu, copilul meu, soția mea, deci unul dintre ai mei și întotdeauna mă adresez lor, indiferent ce vârstă au, ce pregătire profesională, așa cum m-aș adresa celor din familia mea. Ori, **pentru mine, un bolnav înseamnă aproapele meu**, care, extrapolând ceea ce ne spune Sfânta Scriptură, nu este cel care ne face bucuria, nu este cel care ne este aproape, nu este cel din familie, ci este aproapele meu,

oricare dintre cei mulți, oricare dintre cei ce au primit suflare de viață pe acest pământ. Buna creștere, educația primită, te fac să devii om, și atunci trebuie să te porți față de semenul tău așa cum Sfânta Scriptură ne-o cere: „lubește pe aproapele tău ca pe tine însuși.“ **Întotdeauna încerc să mă pun în locul fiecărui bolnav ce trebuie să sufere o operație grea pe inimă**, gândindu-mă: Dacă aș fi eu acel bolnav, ce aș face pentru mine?

– *D-le doctor Dan Cioată, sunteți unul dintre medicii chirurghi care operează pe cord și copii, uneori foarte mici, de doar câteva săptămâni. Ce sentimente trăiți în momentele când inima unui copilăș este în mâinile Dvs?*

– Copiii sunt Lumina Lumii. Iisus a spus: „Lăsați copiii să vină la mine.“ Copilul este un sfânt, de aceea, înainte de șapte ani, nu este nevoie de spovedanie înaintea împărtășirii. **Ochii copilului îți arată sufletul său nepângărit.** În preajma unui copil trebuie să fii copil cu el, prieten, frate cu el, iar în fața părintelui copilului trebuie să fii „aproapele“, pentru că părintele, înțelege mai mult decât oricine starea prin care trece copilul său în

suferința sa, și ar da totul ca acea ființă plătândă, copilul său, să poată trăi, pentru el, pentru familie și pentru misiunea pe care Dumnezeu i-a dat-o acelui copil. Ținând cont de toate acestea, starea pe care mi-o crează întâlnirea cu un copil bolnav este deosebită. Pentru mine, un copil, oricare ar fi el, bolnav pe patul de spital, este o minune a lumii spre care eu trebuie să vin cu atâta delicatețe, bunăvoință și răbdare încât, în primul rând, încerc să mi-l fac prieten și, abia apoi să-l conving că nu vom face nici o operație, că „vom face doar o poză și că o să dormim puțin“, dar că după aceea o să putem să jucăm, mai târziu, și fotbal, o să creștem măricei și o să primim și o bicicletă, și o să ajungem și noi oameni mari, și o să ne facem și noi „doctori“, ca să putem ajuta, la rândul nostru, alți copii. Copilăria este un univers întreg, iar **răbdarea doctorului care se ocupă de copiii bolnavi este probabil înzecită, dacă nu înmiită față de cea a medicilor care se ocupă de bolnavii adulți.** Copilul este foarte direct, spune ceea ce simte, are percepții mult mai multe decât un adult. El se exprimă uneori răutăcios, alteori temător, dar dacă mâna pe care tu ai

întins-o către el, dacă mângâierea creștetului său este făcută cu blândețe, și dacă jucăriuța pe care i-o scoți din buzunar și i-o întinzi, sau dacă bombonica pe care i-o fluturi în fața ochilor, dacă toate acestea îl fac să zâmbescă, înseamnă că l-ai câștigat și că tu ai devenit prietenul lui. Urmează apoi alți pași importanți prin care încerci să-l duci pe ici, pe colo, prin secție, în așa fel încât să scoți teama din el. Curios este faptul că părinții rămân stupefiați de multe ori cum de copilul lor devine atât de sociabil?! Iar eu le răspund că tot ceea ce noi, ca doctori, le arătăm copiilor este iubirea noastră pentru ei, și atunci copilul își deschide sufletul, te simte, pentru că intri în sfera lui, a copilăriei lui. Îi spui: „Auzi o păsărică afară, ascultă cățelul cum latră...” și astfel, cu vorbe dulci, scoți încă un tub de dren, care înseamnă încă o mică suferință pentru el, sau poate că pui un firicel unde mai trebuie, ceea ce provoacă iarăși o mică suferință, dar, printre lacrimile... „de crocodil“ ale copilului, răsare un zâmbet și îți vine bucuria sărutului pe fruntea lui. Acești copii – minunea lumii – trebuie să ducă povara păcatului în ei, de generații, de foarte multe ori cu foarte mult stoicism, duc jugul

acesta al suferinței, crezând în acea nădejde a vindecării, a creșterii pe acest pământ, a împlinirii lor întru Dumnezeu. Este o bucurie imensă pentru medic, este o responsabilitate înmulțită față de responsabilitatea pentru un adult, și bucuria se împlinește când, văzându-l la control, îți întinde o mână sugubeață, îți face un gest ca la baschetbaliștii americani, dă „noroc“ și-ți arată că a primit o jucărie nouă. Și atunci, părintele care a venit la tine cu tristețea în ochi, copilul care a venit, ascunzându-se după fusta mamei, îți sunt acum în față zâmbitori, părinte și copil, cu mulțumirea aceea că s-a făcut bine și că, de-aici încolo va fi bine pentru ei.

– *Ați terminat de curând și Facultatea de Teologie, Secția Pastorală a Universității de Vest din Timișoara. De unde nevoia de a îmbina medicina cu credința?*

– **Medicina fără credință se poate face, dar nu este medicină adevărată. Aceasta este convingerea mea.** Din păcate însă există și mulți medici care sunt atei. Nu-și înțeleg uneori eșecurile, nu înțeleg ce nu i-a ajutat când poate trebuia să-i ajute. Se raportează în fața bolnavului

ca și cel care ia decizia, fără să țină cont de „doleanțele“ acestuia. Sunt acei medici care în sufletul lor nu-L simt pe Dumnezeu și care, cred eu că, mai devreme sau mai târziu, dacă vor sta de vorbă cu sufletul lor, vor înțelege că au greșit că nu l-au adus pe Dumnezeu în darul pe care l-au primit, cel al vindecării bolnavilor. Nu se poate face cu adevărat medicină decât creștină, așa după cum menționa și preot prof. doctor Pavel Chirilă, pentru că misiunea doctorului are în sub-sidiar și o misiune teologică. Unde te con-frunți mai abitir cu aproapele tău decât în suferință, în suferința lui. Ori, dacă în acea suferință, tu nu te porți cu el ca un medic creștin, astfel încât el să fie convins că ești doctorul care poate fi oricând abordat, și căruia oricând poate să-i vorbească nu numai despre suferința lui, ci și despre ceea ce este uneori în casa lui, în viața lui, în anturajul lui, nu te poți numi medic creștin. Spun toate acestea pentru că eu am înțeles un lucru esențial: **omul are nevoie de Dumnezeu, omul are nevoie de om, omul are nevoie de comuniune.** Comuniune este în cer, comuniune trebuie să fie și pe pământ, comuniune ar trebui să fie în orice profesie,

oriunde pe pământul acesta. Pentru că „Acolo unde sunt doi în numele meu – după cum spune IIsus – și Eu sunt cu ei“. De aici rezidă nevoia unei medicini creștine, nevoia unor cunoștințe teologice, și chiar nevoia unor cursuri pentru studenții în medicină, de pastorație, de misiologie, de noțiuni introductive teologice, de catehizare oarecum, pentru a-i face pe medici să înțeleagă ce dorește Dumnezeu și Biserica de la noi. Și atunci nevoia devine un liant al profesiei tale. Și cred că dacă altădată mulți dintre bolnavi se duceau la preot să-i ajute, astăzi este necesar ca noi, medicii, nu să ne substituim preotului, dar să avem noțiuni elementare teologice cu care să-i apărăm și să-i îndrumăm pe bolnavi ca, după ce pleacă de la noi, să meargă în biserică, la părintele lor duhovnic, să realizeze comuniunea de care vorbeam înainte, cu toți cei din familia lor și din comunitatea în care trăiesc, comuniunea cu biserica lor. De aceea cred că ar fi necesare în programa analitică a studenților medici noțiuni teologice care să le fie de folos mai târziu în tratarea bolnavilor. Teologul se adresează de obicei sufletului, medicul se adresează trupului, dar ce bine ar fi să existe comuniune. Am realiza astfel

„**întregul**“ în profesia noastră medicală.

– *În sensul celor afirmate, dumnea-voastră vedeți medicina ca pe o misiune?*

– Da, am această convingere, pentru că de fapt, zi de zi, noi, ca medici, avem această misiune întru ajutorarea aproapelui nostru, bineînțeles, cu ajutorul lui Dumnezeu și, de aceea, am căutat să găsesc în Sfânta Scriptură și cu ajutorul cărților părintelui și medicului Pavel Chirilă să-mi definesc într-un fel ceea ce înseamnă medicină creștină și să îndeplinesc misiunea pe care medicul o are, din punct de vedere teologic, în fața bolnavului. Și pentru că suferința ne e dată ca o cercetare din partea lui Dumnezeu, noi, ca medici, am fost puși în această misiune de a-l ajuta pe aproapele nostru ca să se întărească la trup. Ca proaspăt teolog, **cred că este foarte important să pot să-i ajut pe bolnavii mei și din punct de vedere spiritual, sufletește, duhovnicește.** În acest sens trebuie să recunoaștem că „Doctorul doctorilor“ nu este altul decât Iisus Hristos, Domnul nostru, că noi, ca doctori, trebuie să fim apropiați de bolnavii noștri, conform preceptelor pe care El ni le-a arătat în Sfânta Scriptură, că noi, ca doctori, trebuie

să ajungem să realizăm comuniunea cu bolnavul aflat în suferință și să facem ca acesta să înțeleagă de ce a venit boala la el, de ce **acum** a venit boala la el, de ce Dumnezeu i-a trimis **acum** boala, ce trebuie să facă el în boala lui, cum trebuie să se roage la Bunul Dumnezeu, cum trebuie noi să ne rugăm pentru bolnavii noștri, tocmai pentru că **a fi medic creștin, înseamnă să îl ajuți pe omul bolnav în spiritul creștin pe care Iisus ni l-a arătat, să-i deschizi ochii și urechile, să-l ajuți să se întoarcă cu fața către Dumnezeu, să-și înțeleagă suferința în smerenie și umilință, pentru că miluirea lui Dumnezeu va fi spre binele lui, spre întoarcerea lui cu adevărat către fața lui Dumnezeu, în nădejdea mântuirii în viața de apoi.**

– Bolnavii Dvs – și spun asta pentru că eu însămi m-am aflat cândva pe patul de spital, într-unul din saloanele Dvs.– întotdeauna vă așteaptă cu credința că le veți aduce o vorbă bună, de mângâiere și de întărire în suferința lor și de curaj spre însănătoșire. Bolnavii simt că sunteți purtător de gânduri bune. Eu nu pot să uit când mi-ați spus, după operație, că nu Dumnea-

voastră trebuie să vă mulțumesc, ci Bunului Dumnezeu că totul este bine, fiindcă, dacă eu trăiesc, înseamnă că EL mă are încă în planul său, iar Dumnezeu a lucrat prin mâinile Dvs. Recunosc, pentru mine a fost un răspuns neașteptat. Eu nu mai fusesem până atunci în atare situație. De aceea zic – pacienții Dvs. vă percep ca pe un om bun și doresc să fiți prezent în mijlocul lor.

– E-adevărat, toate sunt făcute de Dumnezeu, prin oameni, pentru oameni, ca oamenii să înțeleagă, de fapt, legea iubirii. lubește din tot cugetul tău, din toată simțirea ta pe Domnul Dumnezeu și numai pe El, Dumnezeul Cel Viu în cele trei ipostasuri, Sfânta Treime, și pe aproapele tău, ca pe tine însuși. Pornind deci de la legea iubirii a lui Dumnezeu, în profesia mea, întotdeauna înainte de a vedea în fața mea un bolnav, am văzut și văd un om în care sălășluiește, de fapt, icoana lui Dumnezeu, în fața căreia eu, medicul, încerc să mă fac cât se poate de mic, nefiind posibil ca eu, omul om, să deslușesc dumnezeirea din fiecare chip. Și atunci m-am întrebat: Oare cum aș putea să-l slujesc pe Dumnezeu mai bine, dacă misiunea mea este să fiu doctor și să stau

între oameni bolnavi, să le alin suferințele trupești? De aceea, înainte de a intra în partea strict profesională, de la un salut blând, de la o privire înduioșătoare, și poate uneori cu dare de speranțe în ochii mei, încerc să mă apropiu de bolnavi, să vorbesc cu ei și, de foarte multe ori să spun tranșant lucrurilor pe nume în ceea ce privește boala lor, în măsura puterii mele, spre a-i face să înțeleagă adevărata cauză a îmbolnăvirii lor.

Cauzele nu sunt numai cele exterioare, **cauzele bolii sunt, cele mai multe, de ordin interior, pentru că nu există boală a trupului fără o boală a sufletului.** Și atunci, încerc să-i explic bolnavului acest lucru și, făcând această legătură între ceea ce înseamnă exteriorul și interiorul nostru, între ceea ce înseamnă noi ca oameni, și ceea ce înseamnă Dumnezeu și pronia Lui pentru noi. În felul acesta, bolnavul se deschide precum o floare, urechile și ochii lui se deschid spre cuvintele, gesturile și privirile celui care-l învață, ca doctor, nu numai despre boala lui, ci și despre ce înseamnă Dumnezeu, și ce înseamnă cauzele bolii și necesitatea conlucrării lui Dumnezeu cu mine, medicul, spre a-l ajuta pe bolnav în

suferința prin care trece. De aceea încerc să transmit căldura sufletului meu și bolnavilor mei, la fel și căldura privirilor mele în așa fel încât ei să înțeleagă că au alături pe „aproapele“ lor, care, împreună cu ei, încearcă să ajungă la primul punct, la primul pas, care, după vindecare, să însemne, cu adevărat, punerea întrebării capitale a celui care a trecut prin suferință: Oare de ce m-a vindecat Dumnezeu, și ce trebuie să fac de aici încolo? **Este un moment greu cel al întoarcerii omului care a trecut printr-o suferință către Dumnezeu,** și când el își pune problema că, de fapt, Dumnezeu, prin mâinile, mintea, înțelepciunea și priceperea medicului, L-a ajutat să-și ducă mai departe misiunea pentru care a fost trimis pe acest pământ. De aceea mulți dintre bolnavii mei așteaptă cu nerăbdare să ne revedem la controalele de după operație, așteaptă să mai vorbim nu numai despre de-ale bolii, ci și despre ale noastre, ale oamenilor, și despre acest prim pas pe care ei mi-l declară, și care este spovedania generală în fața părintelui duhovnic, cu căință și cu întoarcere spre aceeași cale, care este, cum spune Dumnezeu, doar jugul meu. Calea

este strâmtă, dar este frumoasă și la capătul ei vă așteaptă pe voi, slava lui Dumnezeu. Haideți să facem în așa fel ca toți să ne putem mântui!

– Aveți dreptate! Operația pe cord prin care am trecut m-a apropiat mai mult de Dumnezeu, mi-a modificat fondul sufletesc, și m-a făcut să conștientizez, mai mult decât înainte, cât de prețioasă este viața ce mi-a fost dăruită.

Vă întreb ce le-ați spus oamenilor care au venit la chirurgul Dan Cioată cu îndoiala în suflet, izvorâtă din întrebarea: „Voi trăi sau voi muri?”

– Am foarte multe cazuri de acest gen, dar, după unele discuții pe care le-am purtat cu bolnavii, ei au acceptat intervenția operatorie pe inimă. Veniseră cu teamă, cu spaimă chiar și cu neîncredere în actul chirurgical de o deosebită amploare, și mai ales veniseră cu teama unui lucru inexorabil, cu teama de moarte. După discuțiile cu ei, în care am definit **moartea ca pe o „mare trecere, moartea ca o înviere“**, mulți dintre ei au acceptat intervenția chirurgicală. Și dacă lucrurile au mers bine, la cei mai mulți dintre ei, și s-au vindecat, plecând acasă,

când au venit la obișnuitele controale de după operație, mi-au spus: „Domnule doctor, abia acum L-am înțeles pe Dumnezeu, și abia acum am înțeles ce înseamnă El pentru mine, precum și „aproapele meu“ pentru mine. Abia acum am înțeles ce înseamnă spovedania, ce înseamnă rugăciunea, ce înseamnă să fii botezat și cununat în fața altarului, în Biserică.“

De la tineri până la vârstnici au făcut pasul întoarcerii spre Dumnezeu. De fapt, **în viața fiecăruia trebuie să existe un moment zero al întoarcerii către Dumnezeu.** Iar eu am convingerea că dacă lumina – sămânța pe care am sădit-o în sufletele lor, prin discuțiile pe care le-am avut cu ei, înainte de operație, în perioada de convalescență și după operație – a făcut în așa fel încât acești oameni să se întrebe: Cine suntem? De unde suntem? De ce suntem? De ce trebuie să fim aici și, când ne vom întoarce, la ce anume ne vom întoarce? Eu le-am răspuns de fiecare dată că, dacă toți vom lucra virtutea și nu păcatul, ne vom întoarce în Slava lui Dumnezeu și vom fi alături de El, mântuiți.

– *Domnule doctor, profesia Dvs cere multă știință. Sunteți însă omul care și-a*

Întărit inima cu multă credință, convins fiind că, fără credință, profesia Dvs. ar fi lipsită de sens. Spuneți-mi, vă rog, care este relația dintre știință și credință?

– Se afirmă că, prin evoluția sa ascendentă, omul este condamnat la cunoaștere, că această cunoaștere este nelimitată, nu are mesaje morale, fiind o coordonată a existenței sale în imanență, dar proiectată în transcendență. Berdiaev vorbește despre creația din ziua a opta, făcând legătura dintre creația ce vine de la Dumnezeu și creația pe care omul este hărăzit să o continue. Dumnezeu a dat chip omului, iar omul, prin creație, construiește asemănarea cu El.

Mulți oameni de știință, consacrați prin descoperirile lor științifice, afirmă că nu au nevoie de Dumnezeu pentru a cerceta, tot așa cum Dumnezeu și religia nu au nevoie de știință pentru a fi în legitimitate. Pornind de la atare atitudini, aparent antinomice, s-au structurat diverse construcții privind relația știință-religie, de tipul științei ce rejeată religia, de tipul științei care este inferioară religiei sau de tipul complementarității știință-religie. Mai rar religia face abstracție de știință prin aceea că, după cum spunea și Lucian Blaga, Dumnezeu, fiind mister,

n-are nevoie de argumente științifice. **Știința** arată căile omului spre modul de „**a ști**“. **Religia** arată căile omului spre modul de „**a fi**“.

Dacă admitem că toate elementele cosmosului se găsesc în om și în transcendența faptelor sale, atunci omul, aflat la intersecția imanentului cu transcendentul, apare dotat cu o disponibilitate maximă către ființare, destin ineluctabil al soartei sale. De aceea se definește omul prin capacitatea de transcendență a imanentului, și numai omul, nefiind de ajuns lui însuși, are darul sacru de a aspira către nemurire.

Spiritul perfecțiunii lui Dumnezeu „ce plutea deasupra apelor“ nu este altceva decât spiritul iubirii și frumosului ce rezultă din seninătatea cunoașterii, este ființa sub aspect spiritual, care nu este altceva decât sufletul uman. Spiritul perfecțiunii este realizarea binelui care, în Divinitatea lui Iisus, este „împărăția lui Dumnezeu dinlăuntrul omului“. **Iubirea este forma superioară a oricărei cunoașteri intuitive și raționale, fără iubire viața fiind „ca un clopot ce nu bate“**. Transcendența binelui este singurul drum ce dă sens vieții umane, indiferent dacă acesta este om de știință sau propo-

văduitor al spiritului creației. Înțelepciunea primează și guvernează orice cunoaștere, inclusiv pe cea științifică.

Din caracteristicile creației științifice și din sensurile sale umane, ca ascensiune spre perfecțiunea lui Dumnezeu conferită de religie, rezultă complementaritatea știință-religie și nu antinomia lor. Credința în Dumnezeu și în lucrarea Lui este un eveniment și o experiență de relație-comuniune, o cale radical diferită de certitudinea intelectuală obișnuită și de cunoașterea „obiectivă“.

Știința este un mod de a ști, de a „căuta adevărul cu ajutorul criticii“, după cum spunea Popper, iar salvarea (mântuirea) omului se obține întrebând. De aceea este „mai grav a nu te întreba despre existența lui Dumnezeu decât a nu crede în El“.

Religia, Dumnezeu, este semnificație, nu referință, este cunoaștere prin credință și nu prin rațiune, Dumnezeu fiind al inimii și nu al rațiunii. „Dumnezeu este transcendentizarea imanenței și imanentizarea transcendenței“, după cum spune Buber.

Religia dă sens științei iar omul ce nu a trecut prin religie are un handicap spiritual, omul areligios fiind gol pe dinăuntru, steril

ca transcendență. Progresul vieții umane și sociale rezultă din cuplarea rațiunii cu spiritul, a științei cu religia.

– *Sunteți un medic creștin. Ce înseamnă să fii medic creștin în lumea bulversată a prezentului?*

– **A fi medic creștin în lumea de astăzi înseamnă a observa și a gândi la cele „necreștine“ ale lumii, ce se desfășoară sub ochii noștri, în medicină și nu numai, și care trebuiesc îndreptate.** Lumea de azi ridică noi și dificile dileme etice pentru medicii creștini cât și pentru creștinii laici. Acest lucru este evident, mai ales acolo unde tehnologiile moderne au creat posibilități care nu au fost prevăzute sau menționate în Sfânta Scriptură sau în tradiția patristică. Exemple ar fi: eutanasierea, sinuciderea asistată, ingineria genetică, concepția extrauterină.

Pentru a face față acestor provocări ale lumii moderne și ale tehnologiilor ei, creștinismul este nevoit să își descopere izvoarele, iar din această perspectivă avem multe de învățat de la Sfinții Părinți, deoarece la ei aflăm un creștinism neînstrăinat de originile sale și o viziune completă și echilibrată asupra persoanei umane.

Astăzi, mai mult ca oricând, omul a intrat într-un conflict acut nu doar cu Dumnezeu, ci și cu natura. Tocmai de aceea, consecințele unui atare conflict se resimt din plin atât în relația cu Dumnezeu, în plan spiritual, cât și în relația cu natura. Prezența fenomenului neo-religios în societatea contemporană nu poate fi și nu trebuie ignorată, chiar dacă numărul celor care aderă la acesta este relativ mic.

Cât privește omul de astăzi, cel fără Dumnezeu, cu care noi, medicii creștini comunicăm, el își caută „proprii săi profeți“, care să-l îndrume spre ieșirea din această stare de criză. Din păcate, nu este vorba de profeții biblici, consacrați, fiindcă secularismul modern a închis „poarta“ spre cer, spre Dumnezeu, mai ales că cel secularizat socotește că nu mai are nevoie de Dumnezeu. Asemenea „profeți“, cu un mesaj specific, revendică multe mișcări neo-religioase, una din cele mai importante fiind mișcarea New-Age (Noua Eră), pornind de la premiza că lumea de astăzi nu mai funcționează așa cum trebuie și că, în consecință, trebuie schimbată.

Omenirea traversează astăzi o așa numită „perioadă de cotitură“ care pre-

supune o schimbare reală în toate domeniile: personal, social, pedagogic, științific, terapeutic și religios. Această schimbare trebuie să se realizeze prin „transformarea conștiinței“ atât în plan individual și general uman cât și la nivelul întregului cosmos.

Data fiind această situație, comunitatea creștină trebuie să conștientizeze această realitate și, în consecință, să încerce să identifice motivele care-l determină pe individ să caute noi experiențe religioase sau pseudo-religioase. În fapt, este vorba de un prilej de reflecție, de discernământ și raportare la o realitate prezentă.

– *În acest context, ce rol îndeplinește dialogul dintre medic și preot ?*

– Dialogul dintre medicină și Biserică, dintre medici și preoți se dovedește a fi viabil și necesar, fiindcă și unii și alții ne întâlnim cu omul suferind, cu omul bolnav trupește și sufletește, cu omul care, în încercările prin care trece, se luptă cu suferința, căutând sursele refacerii sănătății nu numai în știința și practica medicală ci, mai ales, la Dumnezeu, de la care așteaptă ajutorul prin Biserică, prin medic și preot deopotrivă.

Spitalul, din acest punct de vedere, este spațiul de interferență al științei și practicii medicale cu credința, iar **punctul cel mai important al interferenței medic-preot este vindecarea bolnavului**, realizată atât prin administrarea tratamentului medical, cât și prin lucrarea drepte credințe care, ca dreaptă cunoaștere, cinstire și trăire a lui Dumnezeu, reface în omul bolnav legătura cu harul divin, cu energiile dumnezeiești necreate, prin care se fortifică sufletul și trupul.

Durerea este rezultatul fiziologic al traumatizării proprii prin deviere de la drumul dat prin actul creației iar moartea, rezultatul depărtării de Dumnezeu. Durerea cauzată de neștiință, boală, sărăcie, singurătate și moarte este expresia condiției umane și este determinată de starea de cădere în păcat, de înstrăinarea de Dumnezeu, de Izvorul Vieții, prin neascultarea lui Adam și a urmașilor lui.

– *Cum poate omul aflat în suferință să ajute medicul și preotul, în strădania acestora de a-l tămădui?*

– Apropierea omului de Dumnezeu, prin credință sporește darul și puterea vieții.

Lucrarea tămăduitoare a medicului și a preotului înspre omul suferind se întâlnește în actul medical și cu dreapta credință. Trăirea drepte credințe, oriunde și în orice împrejurare, este izvor de sănătate trupească și sufletească. Înstrăinarea de Dumnezeu, necredința, a fost și rămâne sursa necazurilor și a tuturor suferințelor. „**Necazurile vin, spune Patericul, pentru că ne semețim când Dumnezeu ne miluiește.**“

Actul medical bazat pe cunoaștere și credință, duce la depășirea situațiilor de criză, fie că e vorba de boli trupești sau sufletești. Falsa cunoaștere și falsa credință sporesc situațiile de criză, înstrăinând și izolând persoana suferindă de șansa primirii ajutorului recuperator.

– *Vorbiți despre falsa cunoaștere și falsa credință. Ce semnificație au ele în contextul discuției noastre?*

– În această zonă a insuficienței cunoașterii, uneori voită și asumată, după cum spune preot prof. Achimescu, se află pseudo-medicina și produsele falsei credințe: ereziile, ocultismul, practicile magice și vrăjitoria, satanismul și spiritismul, care, în anumite momente ale evoluției istorice, au

adus multă suferință celor ce le-au căzut victimă. Urmând adevărului științei și adevărului religios, înțelegem conlucrarea medicilor și a preoților în cadrul spitalului creștin, ca un așezământ în care fiecare trebuie să-și manifeste iubirea de Dumnezeu. **Bolnavul – prin răbdare și ascultare, medicul – prin dăruire, preotul – prin slujire, după cum și Dumnezeu își arată iubirea față de toți, deopotrivă.**

– *Așadar, medicina creștină este...*

– ...**Este o medicină eclezială**, după cum spune prof. dr. și preot Pavel Chirilă, Hristos este Tămăduitorul absolut, fără de care vindecarea nu este posibilă. În Vechiul Testament întâlnim și preotul și doctorul implicați în actul tămăduirii trupești. Noul Testament aduce noutatea tămăduirii harice a bolilor sufletești și trupești de către Iisus Hristos și apostolii Săi, punând bazele slujirii tămăduitoare a Bisericii din care fac parte și preotul și medicul ortodox. Preotul și medicul creștin, împreună cu obștea rugătoare și de-bine-făptuitoare, în sens samarinean, lucrează laolaltă prin daruri specifice, astfel încât cercetarea și vindecarea bolnavilor converg într-un act divino-uman eclezial.

În zilele noastre, fundamentarea acestui concept este mai necesară ca oricând. **Căutând rațiunile doar în lucruri, empirismul și știința au născut o medicină atee.** În această situație studiul și însușirea conceptului de medicină creștină ar îmbogăți viața Bisericii, ar ajuta pe bolnav și pe medic, deopotrivă, îndreptându-i spre Hristos – Tămăduitorul sufletelor și al trupurilor noastre.

DESPRE SĂNĂTATE ȘI BOALĂ ÎN CONCEPTUL MEDICINII CREȘTINE

„Sănătatea trupului și a sufletului se influențează, se susțin reciproc, dar starea de om sănătos o conferă starea sufletului.“

– *Am vorbit până acum de omul în suferință. Dar sănătatea, din punct de vedere medical și teologic, ce înseamnă?*

– În accepția comună, a medicinei trupului, sănătatea înseamnă integritatea corpului și buna funcționare a tuturor organelor. În accepția teologiei ortodoxe, cu rădăcinile în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție a Bisericii, starea de sănătate deplină înseamnă mult mai mult. Ea presupune asemănarea cu Dumnezeu sau îndumnezeirea omului.

După credința creștină omul este alcătuit din trup și suflet ca unitate deplină, suficientă pentru ca omul să-L cunoască pe Creator: **prima și ultima suflare sunt cheile de boltă prin care intrăm și ieșim din lumea aceasta.**

– *Ce este doctorul în conceptul de medicină creștină?*

– Nu poate fi decât un lucrător ales în iconomia mântuirii bolnavului, un lucrător care își consacră întreaga lui viață preoției împărătești, ca un împărat peste patimile lui și slujitor al celor în suferință.

– *Zilnic țineți în mâinile Dvs viața, boala, poate chiar moartea unui om. Ce este viața? Dar boala?*

– Marcel Sensrail spune că „Viața este prin esență o sfidare provizorie a morții.” Sănătatea nu este altceva decât un echilibru provizoriu între forțele vieții și alte forțe care i se opun. **Încă de la naștere sunt înscrise în celulele noastre cauzele care le vor grăbi sfârșitul.**

Boala este urzeala continuității noastre trupești, fenomenele biologice depășind în fiecare clipă frontierele normalului. Chiar atunci când ne credem pe deplin sănătoși, boala se află deja în noi și va fi de ajuns să slăbească unul sau altul dintre mijloacele noastre de apărare, pentru ca ea să apară, într-o formă sau alta. Adeseori, înainte ca noi s-o fi remarcat, ea a și produs deja pagube considerabile.

Conceptul de medicină creștină, prezentat pe larg în cărțile prof. dr. preot Pavel Chirilă, acordă noțiunii de sănătate un alt sens decât conceptul laic. **Sănătatea este definită ca o stare sau, mai bine zis, un fenomen dinamic și elastic în care se consumă existența trupului și sufletului, deopotrivă.**

– *Ce este esențial important pentru sănătatea trupului omenesc?*

– Pentru sănătatea trupului său, omul trebuie să țină cont de îndeplinirea următoarelor condiții: integritatea anatomică, armonia funcțională a organelor interne, menținerea echilibrului continuu al funcțiilor organelor interne, funcționarea acestor organe în „liniște“, stăpânirea mădularelor printr-un act de voință cu putere limitată, dar suficientă pentru a feri omul de primejdii și a-l menține în echilibru precum și pentru a-l dispune mișcărilor de închinare lui Dumnezeu Creatorul.

Starea de sănătate a sufletului implică practicarea virtuților și menținerea conștiinței veșniciei sufletului, precum și a nădejzii învierii în Iisus Hristos.

– *Se știe că între sănătatea trupului și cea a sufletului există o interferență, o influențare reciprocă...*

– În mod normal, între trup și suflet trebuie să existe o relație armonioasă, temporară. Indiferent de starea trupului, această relație trebuie să vădească sănătatea deplină a sufletului, pregătirea lui pentru mântuire.

Sănătatea trupului și a sufletului se influențează, se susțin reciproc, dar starea de om sănătos o conferă starea sufletului. Toate bolile ne produc suferință, cele mai multe ne fac să suferim fizic și psihic. Toate sunt prilej de suferință spirituală, căci ne relevă, cu cruzime uneori, fragilitatea condiției noastre, ne amintesc faptul că sănătatea și viața biologică nu sunt bunuri pe care le posedăm durabil, că trupul nostru în viața aceasta e destinat să slăbească, să se degradeze și, în final, să moară. Paradoxal, există uneori situații când o suferință trupească devine un factor terapeutic important pentru dobândirea sau redobândirea sufletului, confirmând astfel sensul mântuitor al suferinței, al crucii.

Sănătatea este, în același timp, și o stare duhovnicească specială, care își cere imperios, printr-un îndemn lăuntric **să-l mulțumești lui Dumnezeu în fiecare clipă pentru că ești sănătos**. Dacă o persoană are o boală trupescă, chiar incurabilă, dar sufletul este curat, Îl caută pe Dumnezeu și își dorește mântuire, numim acea persoană sănătoasă. La starea de perfectă sănătate omul aspiră lucrându-și propria mântuire în mersul lui spre Împărăție. Decisivă în această lucrare este starea sufletului, căci trupul este vindecabil sau nevindecabil, însă sufletul este, hotărât, în orice clipă vindecabil.

– *Dar boala cum s-ar putea defini în conceptul de medicină creștină?*

– În conceptul de medicină creștină, boala este definită sprijinindu-se pe mai multe criterii: lezarea anatomică a trupului, afectarea funcției mădulelor, dezechilibrul anatomo-funcțional al organismului prin stricarea relației trup-suflet, vicierea sufletului, slăbirea, afectarea sau pierderea relației conștiente cu Dumnezeu.

Un trup neîntreg sau o funcție trupească alterată îi scade omului puterea, îi afectează frumusețea, îi pune în dificultate relația cu

ceilalți semeni. Boala trupului însă nu îl poate împiedica pe om să ajungă în rai.

Bolile nu au putut fi eradicate până în prezent, ele generând suferință în bogat și în sărac, în sfinți și în păcătoși, în cleric și în mirean, în împărat și în ostaș, în stăpân și în rob, cu alte cuvinte, în tot omul ce se naște și vine pe lume.

Și să nu uităm un lucru: întotdeauna există o complementaritate între suferința trupului și cea a sufletului, căci unul suferă pentru sau/și din cauza celuilalt.

Boala ridică o serie de întrebări în omul bolnav cum spune Jean-Claude Larchet, ortodox din Franța, dr. în litere și științe umane, profesor de filozofie, cercetător și cunoscător al scrierilor Sfinților Părinți: **De ce? De ce eu? De ce acum? Pentru câtă vreme? Ce va fi cu mine?** Deci, **orice boală constituie o interpelare**, cu atât mai vie și mai profundă cu cât ea nu este nici abstractă, nici gratuită, ci se înscrie într-o experiență ontologică adeseori sfâșietoare. Adesea, această interpelare este crucială căci întotdeauna boala pune mai mult sau mai puțin în discuție fundamentele, cadrul și formele existenței noastre, echilibrele dobândite, libera dispoziție a facultăților noastre corporale și psihice, valorile noastre

de referință, relația noastră cu ceilalți și cu Dumnezeu, cu însăși viața noastră.

Boala constituie însă, în multe cazuri, și o încercare spirituală care angajează ființa noastră întreagă și întregul nostru destin.

– *Boala este întotdeauna însoțită de suferință, dar, în același timp, și suferința poate fi însoțită de boală. Cum definiți suferința, domnule doctor?*

– Suferința este și ea o încercare, iar pentru a vedea felul în care o putem înfrunta, trebuie să înțelegem mai întâi caracterul ambiguu al suferinței. Suferința nu ține de planul lui Dumnezeu și nici de natura umană, așa cum a fost ea plămădită de Dumnezeu. **Pricina suferinței este păcatul.** Însă nu întotdeauna pricina suferinței este păcatul personal. Unii, într-adevăr, îndură suferință pentru păcatele lor, însă alții – și mai ales copiii – suferă fără nici o vină.

Sfântul Ioan Gură de Aur își îndemna ascultătorii să fie cu luare aminte la vremea bolii. **În neputința și suferința trupului, omului i se fac simțite și arătate slăbiciunea fapturii sale pământești, caracterul efemer al existenței sale în această lume, limitele și întreaga sa nevolnicie.** Astfel

înțeleasă și trăită, boala nu îl mai zdrobește pe om ci, dimpotrivă, îl întoarce și îl apropie de Dumnezeu pentru că Dumnezeu îngăduie boala nu pentru ca să ne înjosească, ci pentru a ne face mai buni, mai înțelepți, și deplin supuși voii Sale, căci acestea sunt temeiurile mântuirii noastre.

Slăbiciunea pe care ne-o aduce boala nu trebuie să fie prilej de deznădejde, ea nu ne împiedică să ducem lupta duhovnicească, ci dimpotrivă, ne este de folos, căci după cum ne amintește Avva Varsanufie, „puterea lui Dumnezeu în slăbiciune se arată“ (2 Cor. 12,9). Dumnezeu însuși veghează asupra celui bolnav, îl păzește și îl ajută, ca Unul care știe suferința și necazul.

Durata bolii și mulțimea necazurilor aduse de ea îl macină pe om mai mult decât suferința în sine, strecurându-i în suflet gânduri negre, deznădejde, tristețe, nerăbdare.

Dar să nu uităm că, **la vremea bolii, rugăciunea nu trebuie să fie numai de cerere, ci și de mulțumire.**

– *Și apropierea de bolnav cum ar trebui făcută?*

– Aproximarea de bolnav ar trebui făcută în duh creștin, principiul de bază fiind

plasarea bolnavului în centrul atenției, astfel încât el să nu mai fie socotit unul dintre mulți alți subiecți ai unei boli, adică să nu mai fie privit numai prin prisma bolii sale și ca un simplu obiect de studiu pentru medicină. De asemenea, **ar trebui ca medicii creștini să țină seama de absoluta unicitate a omului, să-l considere o persoană unică și cu neputință de înlocuit**, spune prof. dr. preot Pavel Chirilă. Iar apropierea de el trebuie făcută cu tact, compasiune și respect, pentru că gesturile și cuvintele pe care ni le inspiră credința noastră creștină trebuie să fie într-adevăr prilej de apropiere, iar nu impuse în mod distant.

De asemenea, bolnavul ar trebui privit și tratat ținându-se seama de natura umană integrală. Acest fel de a privi bolnavul ar trebui să devină normativ pentru întreaga medicină și, cu atât mai mult, pentru practicarea creștină a medicinei.

– *Cum se petrec lucrurile în medicina zilelor noastre?*

– Medicina devenită știință, căutând să ajungă la o deplină obiectivitate, s-a străduit să reducă pe cât posibil factorii subiectivi, eliminând astfel din medicina clasică

dimensiunea psihologică și spirituală a bolnavului și a bolii.

Astfel, **în medicina curentă, bolnavul este redus doar la trup.** Mai mult, în prezent, această medicină este divizată într-o mulțime de discipline care nu se ocupă decât de anumite părți sau organe ale trupului. Acest proces de dezumanizare a fost apoi sporit de tehnicizarea tot mai mare a medicinei. Mulți dintre medici nu ascultă plângerile celor pe care îi consultă, nu acordă nici o atenție părerii pe care bolnavii înșiși o au despre boala lor. Primul lor reflex este să prescrie o serie de examene standard. Însă, **mulți bolnavi suferă din pricina acestei medicinei dezumanizate, care-i reduce doar la trup și boală, tratându-i ca pe niște obiecte.**

Unii bolnavi, în general cei cu forme agresive ale bolilor, și care se află în fața unui medic ce nu ține cont de factorii spirituali atunci când este vorba despre cunoașterea și tratamentul bolii, sunt nevoiți să apeleze la unele forme de medicină alternativă. Din păcate, multe dintre acestea sunt legate de curente „spiritualiste“, sectare, bolnavii riscând o dominare, o manipulare psiholo-

gică și o exploatare financiară.

Dacă este incontestabil faptul că în unele boli ale trupului și, mai ales, în cele mentale, factorii de natură spirituală pot juca un rol determinant, fie ca surse ale bolii, fie ca mijloace de tămăduire, folosirea acestora ca tratament, îi revine în primul rând preotului – mai precis duhovnicului.

– *Dialogul nostru a pornit de la ideea de medicină profesată ca misiune. Vorbim, așadar, despre medicul misionar. Care sunt termenii comunicării medic – pacient în conceptul de medicină creștină?*

– În primul rând, bolnavul trebuie respectat, trup și suflet, ca făptură creată după chipul lui Dumnezeu. Deci, **bolnavul trebuie privit ca persoană, să simtă că, atât doctorul, cât și cei care îl îngrijesc, sunt sensibili la starea lui specială și că le pasă de ceea ce se va întâmpla cu el.**

A fi alături de bolnav depășește granițele medicinei așa cum este ea înțeleasă astăzi. **Rolul medicului creștin este crucial și aportul lui e deosebit de prețios, printr-o mai generoasă dăruire personală.**

Iubirea aproapelui, în cazul medicilor, implică reala compătimire a bolnavului.

Mulți bolnavi suferă că nu-i ascultă nimeni. De aceea un medic creștin trebuie să-și facă timp să intre cu bolnavul într-o relație mai profundă, să încerce să se pună în locul lui, să-i înțeleagă suferința și nevoile, privindu-le nu din afară și rece, ca un tehnician, ci dinăuntru, ca un semen și frate. Această totală disponibilitate a medicilor ține de un adevărat sacerdoțiu și implică un anume sacrificiu de sine.

A da, astăzi, din timpul nostru a ajuns un lucru costisitor, pentru că înseamnă a da o parte din viața noastră și, până la urmă, a da ceva din noi înșine. De aceea, **a dăru din timpul tău altora, în ziua de azi, este o mare faptă de iubire, pentru că înseamnă a renunța la tine în folosul celuilalt.**

„Bolnavul își dorește în primul rând să fie ascultat și orice psihanalist știe că a-ți exprima problemele și a fi ascultat constituie elemente esențiale ale terapiei și un pas spre vindecare sau cel puțin spre alinarea suferinței sau spre o mai mare capacitate de a o asuma. Bolnavul ne vorbește și așteaptă ca noi să îi vorbim. Are nevoie de cuvintele noastre și uneori de tăcerea noastră ca să se simtă iubit, mângâiat, întărit în nădejde“

spune Mitropolitul Hierotheos Vlachos în lucrarea sa „Psihoterapia ortodoxă“.

Tăcând și ascultând, îl lași pe celălalt să monologheze neîngrădit, să se înfățișeze așa cum dorește și nu cum am fi noi înclinați să îl privim. Ascultarea îi dăruiește celui alt deplina sa realitate, fiind semnul unui înalt respect față de el. Doctorul ce are grijă de bolnavii cu nevoie de tămăduire trebuie să fie, la rândul său, rugător către Dumnezeu pentru bolnavii lui.

– *Sunteți și absolvent de teologie. V-ați gândit că, la un moment dat, ați putea părăsi medicina, urmând calea vocației teologice?*

– În viața unui om numai Dumnezeu știe pe cele ce vor veni. Cercetând pe unii sfințiți părinți, care au fost hăruiți cu daruri, și care s-au manifestat și se manifestă altfel decât noi, am înțeles că, prin Taina Sfântului Botez și prin Mirungere, Duhul Sfânt coboară și darurile sunt puse în noi. Expresia, precum și manifestarea lor se face în mod diferit, prin misiunea pe care Dumnezeu ne-o dă. Și, de aceea, El este cel care știe dacă noi vom înmulți talanții, precum și noi ar trebui să știm dacă vrem să-i înmulțim, talanții însemnând, de fapt, virtuțile și darurile pe care Dumnezeu

le-a pus în noi. Și atunci, în iconomia lui Dumnezeu, ni se deschide calea ce-o avem de urmat. Eu, ca medic de circa 30 de ani, apropiindu-mă de cele ale lui Dumnezeu și încercând, prin studiile teologice, să fiu mai în profunzimea lucrurilor, mi-am pus desigur problema ce voi face de aici înainte? Oare cât o să mai pot ține bisturiul în mână, oare cât mai pot să tratez bolnavii, oare, după aceea, îi voi putea ajuta și altfel?

Prin Jurământul lui Hipocrate un medic trebuie să rămână credincios profesiei sale până când va parcurge Marea Trecere către Dumnezeu, în viața de dincolo. Dar, în același timp, așa cum Iisus le-a spus apostolilor la Cina cea de Taină: „Mergeți și duceți Evanghelia mea“ eu cred că, atunci când lipsa forțelor fizice, mă va împiedica să duc la bun sfârșit un act medical corect, conform sistemului meu de valori, probabil că voi putea să-i ajut pe ceilalți semeni ai mei prin cunoștințele mele din sfera teologiei. Și dacă Dumnezeu va rândui să slujesc în continuare aproapei mele și din punct de vedere teologic, cu binecuvântarea ierarhilor bisericii și cu deschiderea întreagă a sufletului meu, dacă

Dumnezeu mă va chema și la această misiune, nu pot să spun NU. Dumnezeu le va rândui pe toate, dacă eu voi lucra virtutea, voi înmulți talanții, voi încerca să mă zidesc în fiecare moment, voi încerca să învăț în fiecare moment de la semenul meu și, cum am mai spus o dată, **sper ca Dumnezeu să-mi deschidă ochii și urechile, să pot să-L aud pe El, să pot să înțeleg ce cere de la mine, și să lucrez în „via“ Lui.**

SUFERINȚĂ ȘI RĂBDARE CREȘTINEASCĂ

„Medicina creștină înseamnă să poți să te ocupi, în același timp, de trupul și de sufletul omului...

Reușita unei operații se datorează în cea mai mare măsură lui Dumnezeu, cel care lucrează prin mâinile, prin mintea și cunoștințele acumulate de medic.“

– Există pe internet nenumărate impresii la adresa medicului Dan Cioată. Toți au aprecieri pozitive legate de modul în care au fost tratați de Dvs. Mai mult chiar, unii dintre ei vă numesc „medicul săracilor“. Ați citit aceste aprecieri?

– Nu, nu le-am citit. De altfel, nu prea am timp pentru calculator. Sunt convins însă că personalitatea fiecărui bolnav care a trecut prin mâinile mele este cea care îi dictează să scrie o impresie sau alta despre cel care este dr. Dan Cioată...

– *Majoritatea afirmă că nu sunteți doar un medic de inimi, ci și unul de suflete...*

– Într-una din discuțiile noastre, vă spuneam că profesia medicală este, de fapt, o chemare. Am mai spus-o – nu eu am ales, ci am fost ales. Așa cum o persoană ajunge preot tot prin chemarea lui Dumnezeu, probabil că și eu am fost chemat, doctor fiind, să mă ocup nu numai de ceea ce înseamnă trupul omului ci și de sufletul său. Fac toate aceste lucruri în ideea unei medicini creștine.

Medicina creștină înseamnă să poți să te ocupi, în același timp, de trupul și de sufletul omului, deoarece am convingerea că nu există o boală a trupului fără o boală a sufletului. Înțelegând aceste lucruri, întotdeauna trebuie să pătrunzi, prin anamneza pe care o faci bolnavului, în ceea ce înseamnă problematica sufletului și a vieții fiecărui bolnav, iar sufletul este mica icoană a lui Dumnezeu, pusă în trupul omului. Precum spun și Sfinții Părinți în rugăciunile lor: „Doamne, dă-mi pacea sufletului ca să pot să am puterea să merg mai departe, chiar dacă sunt în suferință“. Consider că e necesară o discuție cu bol-

navul, astfel încât să ajungem la unele aspecte pe care, poate, din jenă și, mai ales, dintr-o grabă a medicului ori dintr-o superficialitate a sa, respectiva persoană aflată în suferință nu poate să le spună. Un medic este cu adevărat creștin în profesie, doar atunci când, stând de vorbă cu bolnavul, acumulează cât mai multe date care țin de sufletul acestuia. Apoi, coroborând toate datele cu ceea ce înseamnă simptomatologia bolii, medicul trebuie să pună un diagnostic corect și apoi să aplice o terapie adaptată atât sufletului cât și trupului bolnavului.

– *Omul suferind vine întotdeauna întristat și tăcut la medic, chiar speriat de ceea ce-l așteaptă. Cum reușiți să depășiți bariera de comunicare cu bolnavul, încât acesta să-și deschidă sufletul către Dvs?*

– Se spune că dacă omul este în stare să muncească zece ore pe zi, mai are nevoie de cel puțin 5 ore să se odihnească activ și să-și îndrepte gândul către Dumnezeu. Medicul, se știe, are o permanentă aplecare spre suferință, spre bolnavul care are nevoie de el. În Sfânta Scriptură se spune: Cu cei ce râd să râzi, cu cei ce plâng

să plângi, să fii aproape de ei și să le-ascuți necazurile sufletului. Cred că, îmbinând ascultarea cu un diagnostic corect, vei reuși să ți-l apropii pe bolnav și să-i dai speranța de care are nevoie. Vei reuși, în același timp, să-l faci să-și deschidă sufletul, să-ți spună problemele sale existențiale. Poți chiar să-l determini să-și dorească – chiar dacă este ateu – o apropiere de Dumnezeu. Acesta este adevăratul câștig al bolnavului care pleacă din spitalul în care a fost tratat de un medic creștin.

– Din discuțiile cu Dvs., am înțeles că momentul în care ați conștientizat că actul medical trebuie însoțit de credință a fost unul cu totul special...

– Dragostea și răbdarea pe care mi le-a dăruit Dumnezeu, și pe care, în timp, eu am reușit să „le lucrez“, le-am simțit și în sufletul pacienților mei aflați într-o stare de suferință. Ele m-au făcut să am dialogul meu cu Dumnezeu, ori de câte ori mă aflu lângă patul bolnavului. Așa am înțeles cu adevărat că pot fi persoana în măsură să ajute bolnavul în suferința sa și să-l determine să înțeleagă că acea suferință face parte din viața lui. Am înțeles că și în

bolnavul care suferă se găsește acea Icoană a lui Dumnezeu, încă de la facere. Am realizat că fără de Dumnezeu, care este „Doctorul doctorilor“, nu voi putea face nimic să-l ajut pe bolnav în suferința lui.

Toate acestea le-am simțit cu circa 15-20 de ani în urmă, iar mai apoi, absolvind Facultatea de Teologie și aprofundând scrierile Sfinților Părinți și Sfânta Scriptură, am înțeles că sunt dator ca, împreună cu Dumnezeu, să ajut omul în suferință. De aceea, în ultima perioadă, simt nevoia să stau mai mult de vorbă cu bolnavii, să-i revăd și, în discuțiile noastre, să-i întreb dacă au realizat prin ce au trecut și – dacă acest lucru i-a determinat să se întoarcă în Biserica lui Iisus, dacă în viața lor s-a schimbat ceva. Toate acestea mi-aduc bucuria sufletească venită din profesia mea, prin faptul că pacientul a înțeles adevărata dimensiune a actului medical ce este, de fapt, un act eclesial.

În același timp, cred că bolnavii, acceptând modul meu de gândire, reușesc să treacă mai repede peste perioada dificilă din viața lor, să-și curețe sufletul de păcatul care este în fiecare din noi.

– *Aveți o definiție pentru suferință, domnule doctor?*

– Cred că **suferința este măsura tuturor lucrurilor**. Dumnezeu a luat chip de om pentru a ridica păcatul lumii și a-l face pe om să înțeleagă că suferința este Crucea noastră. Așadar, în fiecare dimineață, trebuie să dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a trecut prin somnul care „e un fel de moarte“, ne-a dăruit o nouă zi, puterea de a ne întoarce la viață. **Suferința vine, de cele mai multe ori, ca o ușoară corecție pentru ceea ce înseamnă păcătoșenia noastră**. De aceea spun că ea este măsura tuturor lucrurilor.

Fiecare dimineață ne dă o mulțumire și, în fiecare dimineață, trebuie să ne gândim la moartea noastră, ea însemnând moartea sufletească pe acest pământ datorată păcatului din noi și nu dispariția noastră, ci trecerea prin ea (moarte) în viața veșnică.

– Au fost situații când pacienții, în urma discuțiilor cu dumneavoastră, v-au mărturisit că s-au apropiat mai mult de credință, de Dumnezeu?

– Am avut multe cazuri când pacienții, după operație și în urma discuțiilor noastre, s-au întors cu fața spre Dumnezeu.

Ochii sunt poarta sufletului iar mâna – și nu numai ea – este cea care transmite

ceea ce simte omul. Aceasta mi-au transmis pacienții mei la revederea cu ei.

Sunt foarte mulți bolnavi care, venind la controalele necesare, au avut în sufletul lor mulțumirea că, după operația pe cord, au ajuns să se roage, să țină post, să participe la Sfânta Liturghie de duminică. Unii dintre ei, nefiind căsătoriți religios, au ajuns ca după 50 de ani de conviețuire să se cunune în Sfânta Biserică. Toate aceste lucruri oamenii mi le spun cu bucurie în suflet. Pentru mine, bucuria este înmulțită, pentru că, la rândul lor, acești pacienți ai mei, întorcându-se în comunitatea-n care trăiesc, le vorbesc celorlalți despre necesitatea schimbării, în virtutea învățaturii lui Dumnezeu.

Am întâlnit și bolnavi care, crezând în alți dumnezei, mi-au cerut sfaturi despre ce înseamnă cu adevărat dumnezeirea; ce este cu adevărat suferința, care sunt întrebările ce-l macină pe omul aflat în suferință, și care sunt căile spre vindecarea trupului și a sufletului său.

Sfânta Scriptură ne învață: „**Rugați-vă unul pentru altul, căci așa veți împlini Legea Mea și vă veți arăta vrednici de mila Mea.**“ Deci, trebuie să ne rugăm pentru

celălalt, să-l facem să înțeleagă adevărul acestor cuvinte sfinte.

Neexistând întâmplare pe lumea aceasta, orice întâlnire cu o altă persoană înseamnă o bucurie. De aceea, am avut bucuria să aflu că mulți dintre cei operați de mine pe cord, odată cu ieșirea din spital, și-au rânduit viața întru credință.

Cât privește reușita unei operații, pacienții ar trebui să mulțumească nu doctorului Dan Cioată, ci Bunului Dumnezeu. Doctorului – mai puțină mulțumire! O considerație pentru medic trebuie să existe, desigur, dar întotdeauna le spun pacienților să aducă mulțumire lui Dumnezeu și nu omului.

Îmi spunea părintele Valerian de la Mănăstirea Frăsinei că, atunci când mulțumești doar omului aduci pe el o ceată întreagă de draci. Pentru că, mulțumirea, în general, îl poate face pe om să se apropie de slava deșartă, și să-l determine să creadă că reușita îi aparține în exclusivitate lui. Și nu este adevărat. **Reușita unei operații se datorează în cea mai mare măsură lui Dumnezeu, cel care a lucrat prin mâinile, prin mintea și cunoștințele acumulate de medic.**

– *Care este semnificația conceptului de*

răbdare creștinească, pentru medicul Dan Cioată?

– **Răbdarea este una din virtuțile omului; ea îi este hărăzită acestuia spre a-l face să înțeleagă că, fără răbdare, urcușul duhovnicesc nu poate fi posibil. Răbdarea este caracteristică dumnezeirii.**

Întreba, odată, un ucenic pe părintele său duhovnicesc: „Ce este mai mare decât iubirea lui Dumnezeu?“ Și răspunsul a fost: „Răbdarea. Că Dumnezeu are răbdare cu noi, pentru că El a venit nu pentru cei drepți, ci pentru cei păcătoși și bolnavi sufletește, care trebuie să se întoarcă.“ De aceea, poate că imaginea pe care ați avut-o, doamnă Mariana Pândaru – cea a chipului Mântuitorului –, pe tavanul din salonul de Reanimare, a fost acel declic când Dumnezeu Iisus Hristos și-a arătat „**fața către dvs.**“, făcându-vă să înțelegeți că ați trecut prin acea suferință și că drumul este către El.

Dacă puneți răbdare lângă smerenie și le cuprindeți în iubire, atunci șansa mântuirii există. Nădejdea, dragostea și răbdarea, împreună cu toate celelalte virtuți, ne ajută să urcăm duhovnicește și să avem șansa mântuirii noastre, atunci când vom trece în lumea cea veșnică.

– *Dacă ar trebui să optați între medicină*

sau teologie, ce ați alege pe mai departe, în viața Dvs?

– Despărțirea aceasta nu aș putea s-o fac eu singur. Ea trebuie făcută de comun acord cu părintele duhovnic și cu ceea ce simte sufletul meu. Pentru că **nici un pas nu trebuie făcut fără „cârja“ ce este părintele duhovnic.** Atâta vreme cât bisturiul mai poate fi ținut în mână, cât oamenii mai au nevoie să le vindecă trupul și, uneori și sufletul, voi merge pe calea aceasta. Iar dacă Dumnezeu va rândui altceva pentru mine, de-aici încolo, mă voi supune. E-adevărat că sunt o serie de canoane și, dacă intri sub incidența acestora, nu poți deveni preot, însă chiar și așa, dacă omul își va duce misiunea de purtător al lui Dumnezeu, va face o lucrare plăcută lui Dumnezeu. Deocamdată nu pot spune exact ce voi face. Voi lăsa timpul și lucrarea lui Dumnezeu să se petreacă în mine, și ceea ce va rândui El se va întâmpla cu mine.

– Vorbiți, adeseori, despre dimensiunea spirituală a ființei umane. Din această perspectivă, ce ați mai putea adăuga, referindu-vă la profesia/vocația Dvs. de medic creștin?

– Pot spune despre mine că sunt un om

și un chirurg normal în relația mea cu oamenii, aceasta neînsemnând că sunt lipsit de păcate. Însă, dacă eu voi crește duhovnicește, voi putea să-i ajut și pe semenii mei să meargă pe această cale. Poate că multe din faptele mele sunt neconforme cu spiritul creștin, însă încerc să mă depărtez de acestea, să mă curățesc sufletește, în așa fel încât, măcar prin vorbele pe care le spun oamenilor, să-i îndrum spre lucrarea cea bună. Tocmai pentru că, în mai bine de 30 de ani de când sunt medic, am văzut multă suferință în spital, în societate, în universități. Ea a determinat în mine și în cei cu care stau de vorbă, o schimbare, care prin faptele noastre să arate că ne-am întors cu fața către Dumnezeu. Cât ne va fi de ușor sau de greu, vom vedea.

Trebuie să punem în toate iubire, răbdare, și pe toate să le facem cu smerenie. Numai așa vom avea parte de „plata cea bună“ – mântuirea noastră.

NELINIȘTILE INTERIOARE ALE MEDICULUI

„când ții inimile semenilor în mâinile tale, îți pui problema că atingi nu doar inima „de carne” a omului, ci și pe cea duhovnicească“...

– Dialogul nostru a relevat numeroase aspecte ale relației directe cu pacienții. Comunicați la fel de bine și cu medicii, cu ceilalți colegi ai Dvs.?

– Încerc, pe cât posibil, să am cu colegii mei o relație normală. Uneori le dăruiesc cărți duhovnicești, le spun că în relațiile cu pacienții și cu colegii lor trebuie să țină totdeauna cont de învățătura creștină. Odată, un credincios și-a întrebat duhovnicul: „Părinte, când va dispărea relația interumană?”. Răspunsul a fost: **„Atunci când între două chilii nu va mai exista o potecă.”**

Într-o anumită profesie, oricare ar fi ea, oamenii trebuie să trăiască în comuniune, așa cum trăiesc și în viața de zi cu zi, în familie, în societate. Desigur, o permanentă co-

muniune între oameni ar fi ideală, însă, din păcate, nu totdeauna există. Să nu uităm că Dumnezeu ne-a arătat calea ce-o avem de urmat în acest sens. Nu trebuie să-l transformăm pe Dumnezeu în idol, nu trebuie să-l închidem într-un sertar ca pe un obiect de cult, ci să îl avem în permanență în fața ochilor noștri, ca ideal. Le spun aceasta atât colegilor mei, cât și bolnavilor. Trebuie să mulțumim lui Iisus Hristos și Măicuței Noastre, cea care cu acoperământul dânzei apără tot neamul creștinesc.

– *Credeți că un chirurg este mai credincios decât alt medic? Aparține el unei categorii speciale?*

– Se spune **despre chirurghi** că sunt cei mai rapizi dintre medici, pentru că adeseori sunt puși în situația de-a lua decizii extrem de rapide. Se spune, de asemenea, că **trebuie să aibă ochi de șoim, inimă de leu și mână de femeie, pentru că umblă în măruntaiele omului**. Un lucru este sigur: de cele mai multe ori, neputințele, limitele lor omenești, i-au făcut pe majoritatea chirurgilor să se întoarcă spre Dumnezeu. Și dacă sunt cinstiți cu ei înșiși, trebuie să-și analizeze de fiecare dată reușitele și nereușitele,

încercând să înțeleagă unde și de ce au greșit. Au greșit, oare, pentru că au fost prea mândri, prea „iuți la mânie” sau pentru că au luat o decizie pripită? Să nu uităm, Dumnezeu ne spune: „Fiți blânzi! Fiți blânzi! Și căutați cele ale lui Dumnezeu!”. Ori, dacă un chirurg înțelege toate acestea, atunci se va grăbi încet, va face fiecare gest așa cum trebuie, luând întotdeauna decizia corectă. În felul acesta eșecurile vor fi mult mai reduse.

În ceea ce privește specialitatea de chirurgie cardiacă, atracția este mai mare pentru că omul e înzestrat cu minte și inimă. Se spune că sufletul, căutat de anatomistii diverselor epoci în interiorul corpului uman, s-ar afla undeva în jurul inimii de carne, în acel Lev, cum spune Vechiul Testament. De aceea, la bucurie simți cum îți tresaltă inima, iar la suferință simți că parcă ai un cui înroșit în ea.

Atunci **când ții inimile semenilor în mâinile tale, îți pui problema că atingi nu doar inima „de carne” a omului, ci și pe cea duhovnicească**, acel suflet care, de fapt, nu este altceva decât Icoana lui Dumnezeu. Noi, oamenii, am fost făcuți după

chipul și asemănarea Dumnezeirii, cu suflare de viață pusă în noi, și de aceea pentru un chirurg cardiac tentația de-a pătrunde tainele Dumnezeirii este mai mare. Sufletul, viața, moartea – ca prag de trecere – sunt infini-tatea, lumina, pornitul și opritul acestei inimi de carne, ce poartă în și prin ea însăși viața.

– *Eventualele eșecuri din cariera medicală v-au îndemnat mai mult spre credință?*

– Nu, nu. Ele, în sine, mi-au arătat că trebuia să fac altfel, că poate trebuia să fiu mai atent și să nu cred că numai eu, singur, pot îndeplini o lucrare. E adevărat că eșecurile îți pun probleme. Dar e drept să spun că nu am avut multe în cariera mea, spre mulțumire lui Dumnezeu.

În rugăciunea pe care o spun în fiecare dimineață, am un mic pasaj cu privire la sufletele celor ce-au trecut dincolo și mă rog cam așa: „Pomenește, Doamne, sufletele adormiților robilor tăi, bolnavi ai mei, pe care i-am tratat și, poate, am greșit în tratamentele administrate lor.“ Îl rog pe Bunul Dumnezeu să ierte, atât lor cât și mie, toată greșeala, cea de voie și cea fără de voie.

De asemenea, la biserică, aprind câte o lumânare pentru toți cei care au fost pacienții mei și nu mai sunt. E foarte greu să vorbești despre moartea unui om ce a trecut printr-o suferință, printr-o operație foarte grea și să nu te gândești că rânduiala nu ai făcut-o tu, ci Bunul Dumnezeu. De aceea, trebuie să fii întotdeauna cinstit cu tine însuși și să-ți recunoști greșeala. Îl întrebam odată pe duhovnicul meu: „Părinte, în profesia mea de chirurg – știți că despre chirurghi se spune că au în spate un întreg cimitir – oriunde în lume există un procent mai mic sau mai mare de mortalitate. Mie îmi vine din când în când ideea că, din cauza mea, un mic procent din bolnavii mei au plecat mai repede în lumea de dincolo. Poate că n-am putut, n-am avut deplina pricepere să fac pentru ei tot ceea ce, omenește vorbind, trebuia făcut. Poate că un singur gest al meu a dus la un deznodământ dramatic. Și atunci, cum să mă simt eu în fața lui Dumnezeu?”. Și părintele mi-a răspuns: „Domnule doctor, viața și moartea nu o dați Dvs. Dar, pentru că vă vine uneori acest gând, rugați-vă pentru sufletele celor ce au fost bolnavii

Dvs., și pentru care credeți că nu ați putut face mai mult decât v-a stat în putere. Vă va liniști, și pe Dvs. și acele suflete”. De când am urmat sfatul duhovnicului meu, parcă mă simt mai liniștit, iar mortalitatea în chirurgia cardiacă pe care o profesez este la un procent foarte scăzut. Poate că și asta e tot o răsplată a lui Dumnezeu.

Spuneam la început că **nu eșecul este cel ce m-a făcut să mă întorc cu fața spre Dumnezeu ci, mai degrabă, faptul că am simțit ajutorul dat mie de El.** În timpul operațiilor, în unele cazuri desperate, când simțeam că nu mai pot face nimic, Dumnezeu îmi arăta că îmi conduce mintea, mâna, ochiul, toate gesturile, spre a duce la bun sfârșit operația.

De curând, am avut un caz foarte dificil. E vorba despre o reintervenție pe cord. În urma unui incident banal, dar și datorită unor structuri îmbătrânite, au apărut unele complicații. Operația a durat 9 ore. La un moment dat, am simțit că, datorită mijloacelor precare pe care le aveam la îndemână, nu mai am putere să stăpânesc sângerarea abundentă. Am simțit că lucrurile evoluează spre un deznodământ dramatic.

Și atunci am rostit o rugăciune „Doamne, eu nu mai pot face nimic. Fă tu, dacă mai poți, ceva.“ Pacienta a ajuns la reanimare, în patul din fața icoanei cu Mântuitorul în brațele Maicii Sale. Acolo am stat și eu, rugându-mă, și uitându-mă la bolnavă și la icoană. După un timp, parcă Dumnezeu a oprit cu mâna sângerarea. Pacienta și-a revenit încetul cu încetul. Peste trei săptămâni, când ne-am întâlnit la control, m-am bucurat să văd din nou zâmbetul răsărindu-i pe chip. O astfel de experiență chirurgicală n-ar fi putut să mă țină departe de credință, de puterea lui Dumnezeu. El a vindecat-o, nu eu. Eu doar am lucrat, cu puterile mele omenești. **Întotdeauna medicul trebuie să se roage pentru bolnavul său, iar bolnavul trebuie să se roage pentru medic, ca Dumnezeu să-i**

– *Adeseori vă rugați pentru bolnavii Dvs., dar am convingerea că și pacienții v-au așezat în rugăciunile lor. Ați simțit vreodată influența benefică a rugăciunilor venite dinspre bolnavi?*

– Răspunsul este „Da!“. **Întotdeauna medicul trebuie să se roage pentru bolnavul său, iar bolnavul trebuie să se roage pentru medic, ca Dumnezeu să-i**

dea putere și înțelepciune în ceea ce face spre a-l ajuta pe pacient să-și recapete sănătatea. Mai mult decât atât, bucuria mi-e sporită atunci când bolnavii vin la control și mulți dintre ei îmi spun: „Domnule doctor, sunteți în toate rugăciunile noastre. Și când mergem la biserică, și când punem un pomelnic sunteți și Dvs. Le mulțumesc și spun: „Doamne ajută!“ Și, desigur, toate aceste rugăciuni mă fac pe mine, în lucrarea lui Dumnezeu, să pot ajuta alți oameni. Cred că numeroși bolnavi care au trecut prin mâinile mele s-au rugat, se roagă și se vor ruga pentru mine și familia mea, pentru colegii mei, pentru toți cei ce stau la căpătâiul bolnavilor. Este o realitate acest lucru, este o bucurie imensă. În revederile noastre mai aflu apoi că, pe lângă rugăciuni, acei bolnavi au pus și postul, și mersul la biserică, și întâlnirile duhovnicești cu Sfinții Părinți din mânăstirile noastre. Au pus și pelerinajele la locurile sfinte, la locurile unde martirii, mucenicii și Sfintele moaște ne arată că Dumnezeirea există, lucrează prin toate acestea ale Ei.

– Ce sentimente vă încearcă atunci când operați o inimă de copil? Ce deosebiri există între inima adultului și cea a copilului?

– Mai întâi aş dori să-mi exprim o nemulţumire: în ultimii doi ani °i ceva, nu am mai operat copii, deoarece structura Institutului în care lucrez nu permite acest lucru. La ora actuală se află în construcţie Secţia de copii, dar nu se ştie când va fi gata. Eu obişnuiesc să spun, mai în glumă, mai în serios, că se va termina... când voi ieşi eu la pensie... Sper totuşi că, după ce Secţia respectivă va fi finalizată şi vor exista condiţiile prielnice pentru operat copii, voi putea fi în continuare de folos. Până atunci, mă ocup de adulţi. Dar, pentru că vin la control mulţi copii cu malformaţii congenitale, mă văd nevoit să-i îndrept spre singurul centru din ţară care a reuşit să realizeze o secţie de chirurgie cardiacă infantilă. Este vorba de Institutul din Târgu Mureş, unde şi eu m-am format profesional.

Din perspectivă duhovnicească, sufletul copilului este pur, ingenuu, este cel ce va deveni, în timp, inima omului adult. Iată de ce spun că **am o emoţie mult mai mare în faţa unei inimi de copil.** A ţine inima unui copil şi a unui adult în mână, sunt două lucruri diferite. În general, inima unui copil – majoritatea bolilor la copii sunt congenitale,

malformative – arată altfel decât ceea ce numim o inimă „normală”. Uneori ea este răsucită, alteori este mai strâmbă, mai închisă la culoare, alteori se zbate mai tare, sau este subțire ca o foiță de țigară. Depinde de vârsta copilului. Inima unui adult are o altă colorație, o anumită încărcătură de grăsime, un alt fel de mișcări. Deci, din punct de vedere al aspectului ei, inima copilului diferă de cea a adultului. Însă este și ea o inimă în care pulsează viața și care are în jurul ei acel suflet de care pomeneam mai înainte – Icoana lui Dumnezeu. În același timp, când operezi pe cord un copil, conștientizezi că în afara sălii de operație inima părinților lui suferă și ea, strânsă fiind de gheara incertitudinii, de teama prezenței morții prin preajmă. De aceea, responsabilitatea e cu mult mai mare, pentru că te simți pătaș la neliniștea și suferința părinților aceluși copil. Și te bucuri și tu alături de ei când vezi că li se luminează fața, atunci când ieși din sala de operație și le spui că totul este bine.

– *Știm cu ce condiții precare se confruntă actualul sistem sanitar românesc și ce consecințe aduc acestea, implicit asupra*

prestigiului medicilor. În situația existentă, mai reușiți să intrați liniștit în sala de operație?

– Din păcate, **trăim vremuri în care simțim, adeseori, o neliniște interioară.** Dumnezeu a spus: „Puneți în sufletele voastre Pacea!”. Dar, în condițiile actuale, este foarte greu ca, după ce ți-ai spus acasă rugăciunea pentru tine, pentru familie și bolnavi, să-ți începi munca, știind că îți lipsesc condițiile optime și echipamentul performant necesar unei intervenții chirurgicale pe cord. Această regretabilă stare de fapt e o problemă a întregului nostru sistem sanitar. Consider că, în primul rând, e necesar să se evalueze corect starea de sănătate a populației, să se stabilească necesitățile spitalicești, punându-se accentul pe dezvoltarea ramurilor medicale, cu servicii foarte serioase, în funcție de patologia existentă. Pornind de la această neliniște maximală, eu trebuie să-mi găsesc liniștea sufletească necesară efectuării unui act chirurgical normal. Încerc, prin bunăvoința unor prieteni care muncesc în domeniul medical din străinătate, să procur anumite medicamente și materiale, indispensabile unei intervenții

chirurgicale. Este cutremurător să te duci în fața bolnavului și să îi spui: „V-am pregătit pentru intervenție, dar nici astăzi nu vă putem opera, pentru că nu avem toate cele necesare. Vă rugăm să cumpărați Dvs. următoarele materiale, care nu se găsesc în spital.” Aceste situații fac dintr-un chirurg ce intră în sala de operație un om cu o serie de neliniști, iar din bolnav un om care se teme de ceea ce urmează să se întâmple cu el. Eu, în măsura în care pot, încerc să-mi liniștesc pacienții și să nu le spun despre toate lipsurile existente. De multe ori cumpăr eu medicamentele și materialele necesare. Nu uit niciodată că bolnavii așteaptă de la mine o alinare.

– *Ați fost vreodată tentat să plecați într-o altă țară, unde ați fi avut condițiile optime exercitării profesiei Dvs.?*

– În 1994, eram la o specializare în S.U.A. La sfârșitul acestui program, un domn din staff-ul institutului în care făcusem specializarea, m-a întrebat discret: „N-ați vrea să rămâneți la noi, domnule doctor?” Răspunsul meu a fost categoric: „Nu! Sunt român și am acasă o familie, soție, copii, părinți, rude, prieteni. **Am acasă, izvorul**

meu de putere care este locul în care m-am născut.”

– *Și care este acel loc?*

– Se află lângă o minunată mânăstire din Gorj, Tismana, și se numește Godinești. Probabil că din punctul lor de vedere ar fi fost doar o simplă racolare a unui medic ce făcuse o specializare la ei, dar pentru mine cel mai important era să mă întorc acasă, să îi ajut pe ai mei, pe românii mei. Poate că ceea ce spun pare exagerat, dar pentru mine acesta e adevărul. Eu cred că există o Judecată de Apoi și a neamurilor, a popoarelor. Cred că dacă Dumnezeu ar fi vrut și ar fi avut nevoie de mine, spre exemplu, în China, m-aș fi născut acolo, dar pe mine m-a trimis să trăiesc aici, și asta este misiunea mea. Așa că am mulțumit colegului american pentru tot ce-am învățat la ei, pentru ajutorul dat, și m-am întors acasă cu o geantă plină de instrumente chirurgicale pe care le-am oferit institutului nostru, și care pot fi folosite și de generațiile de după mine.. Dar de rămas, n-aș fi putut rămâne, pentru că niciunde în lume n-am simțit mirosul de pământ reavăn, primăvara, ca aici, în Godineștiul meu. Așadar, **eu nu voi putea**

pleca de tot în altă țară, niciodată, oricât de greu ar fi aici.

– *Știu că mai aveți un frate, tot medic, la fel de apreciat în lumea medicală...*

– E adevărat. Trebuie să spun însă că nici unul dintre noi nu a dorit, la început, să urmeze medicina. Abia în penultima clasă de liceu – văzând eu într-un caiet al unui coleg de clasă imaginea unei secțiuni prin măduva spinării, cu toate filetele nervoase ce treceau pe acolo, frumos colorate –, am luat hotărârea să urmez medicina. După ce am ajuns student, l-am îndemnat și pe fraatele meu să facă la fel, el fiind mai mic decât mine cu doi ani și jumătate. Așa s-a întâmplat că a urmat și el medicina.

După terminarea facultății, eu m-am hotărât să devin chirurg cardiovascular. Fratele meu și-a dorit să devină tot chirurg. Am vrut să formăm împreună o echipă. **Dumnezeu a rânduit ca eu, fratele cel mare, să ajut prin profesia mea la prelungirea vieții omului, iar fratele cel mic să aducă pe lume viață, ca medic ginecolog.** Vedeți, suntem ca doi poli situați între începutul și capătul vieții. Amândoi am ales să ne împlinim datoria cu onestitate, cu gândul că, dacă merităm, mulțumirea va veni și ea

la timpul potrivit. Mulțumirea noastră este că lăsăm în urmă un nume pe care unul dintre copiii noștri îl va duce, la rândul său, cu cinste, mai departe. O dovadă în acest sens e faptul că fiul meu a îmbrățișat specialitatea de obstetrică-ginecologie, asemeni fratele meu. În urmă cu aproape 10 ani, fratele meu mi-a spus că a luat decizia ca în cabinetul său particular să nu mai facă întreruperi de sarcină. Legal. La cerere. Mi-a mai spus că, în urma acestei hotărâri, s-ar putea să-și piardă pacientura. Eu însă l-am îmbărbătat, l-am încurajat în sensul că pacientura sa se va înmulți. Și așa a fost! Astăzi, de multe ori, este nevoit să-și prelungească programul pentru a consulta toate femeile care i se adresează.

Atât eu cât și fratele meu am pornit de la premiza că în profesia noastră trebuie să ne facem datoria în mod conștiincios, că nu trebuie să alergăm după glorie efemeră, ci să căutăm să înțelegem că medicina pe care o profesăm este misiunea noastră și ea trebuie dusă la îndeplinire. Îi mulțumim Bunului Dumnezeu că a înmulțit darurile în noi, în casele noastre, în jurul nostru. Sperăm ca și urmașii noștri într-ale profesiei medicale să poată aduce măcar și numai rugăciunea pacienților în casele lor.

– *Ați înființat o policlinică particulară ce vă poartă numele. Când și cum ați hotărât acest lucru?*

– Policlinica am înființat-o în 2002 împreună cu fratele meu și soțiile noastre. În cadrul policlinicii sunt mai multe specialități: obstetrică, ginecologie, cardiologie, medicină internă, stomatologie, pediatrie și chirurgie infantilă, dermatologie, endocrinologie, ecografie. Trei dintre ele sunt de bază: Obstetrică-ginecologie (unde lucrează fratele și fiul meu), Stomatologie (unde lucrează soția mea), și Cardiologie (unde lucrez eu). Pe lângă acestea, mai există și alte specialități. Ideea acestui proiect a venit ca urmare a faptului că adresabilitatea oamenilor către noi era una foarte mare, dar și pentru că am crezut în viabilitatea sistemului privat. După doi ani de funcționare, am realizat ce în-seamnă cu adevărat un sistem privat, și am început să facem investițiile de rigoare pentru a deveni o clinică de nivel european. Dintre cele trei specialități, cel mai bine s-a dezvoltat partea de obstetrică-ginecologie, însă, în zilele noastre este foarte dificil să creezi și să menții pe linia de plutire un așezământ medical în totalitate privat,

unde să oferi servicii de calitate, dar și acceptabile financiar din punct de vedere al bolnavului. În această policlinică încercăm să punem o parte din sufletul nostru, iar, în ceea ce privește modul de abordare al medicinei, în „Policlinica Dr. Cioată“, este unul creștin. Adică, suntem apropiați de bolnavi, stăm de vorbă cu ei și, îi ajutăm. Sperăm că cei ce trec prin policlinica noastră pleacă mulțumiți. Încercăm să facem tot ce e posibil s-o transformăm într-un loc unde oamenii găsesc alinarea și terapiile necesare.

– *Sunteți un om pe care Dumnezeu l-a ajutat să-și împlinească în bună parte idealurile. Ar mai fi, dintre ele, unele neîndeplinite încă?*

– În plan profesional, mi-aș dori să văd finalizată Secția pentru copii. De asemenea, mi-aș dori să pot merge la serviciu păstrându-mi în suflet liniștea pe care mi-o dă rugăciunea de dimineață, să intru în sala de operație având toate cele necesare pentru intervenție. Mi-aș dori ca Institutul Inimii, unde lucrez, să devină un spital creștin, iar Policlinica „Dr. Cioată“ să rămână mereu la un standard ridicat de asistență medicală. Pe plan personal îmi doresc pace

și liniște sufletească, pentru mine, pentru soție, pentru copii, pentru toți cei din jurul meu, pace în țara aceasta și în lumea aceasta.

– *Credeți în prietenie?*

– Dumnezeu ne-a dat totul și ne cere un singur lucru: să creștem duhovnicește ca să ne poată mântui. **Prietenia nu poate să derive decât din dăruire.** O prietenie adevărată nu se așază niciodată pe vreun cântar, nu se măsoară în bani sau averi. Eu am trăit drama întoarcerii, după 20 de ani, în Timișoara, ca absolvent al Institutului de Medicină de aici. Credeam că-mi voi reîntâlni colegii și prietenii din timpul studenției. Dar n-am mai regăsit nici unul dintre ei. Ba da, pe unii i-am reîntâlnit, mai retrași, mai triști, mai resemnați, cu preocupări de toate felurile. Iar eu veneam dintr-un grup mare de prieteni de la Târgu Mureș, oameni de nădejde, toți cu inimi deschise, alături de care am trăit și bucurii și neazuri. Avem totuși câțiva prieteni adevărați și aici, cu care ne bucurăm să ne întâlnim, să dialogăm despre viață, despre artă, despre cărți. Dar eu îi **consider prieteni pe toți bolnavii mei**, pe care i-am operat, și care, de Sfintele

Sărbători, îmi trimit o felicitare, un mesaj sau mă sună la telefon. **Cred că prietenia se poate valida doar respectând axa valorilor creștine, fără de care nu există prietenie adevărată.**

– *Ca absolvent al Facultății de Teologie vă aflați adeseori în dialog cu preoții, cu care aveți afinități comune. Vorbiți-ne despre latura spirituală a vieții Dvs.*

– Preoția este una din taine, iar pentru mine, într-o ierarhie a profesiilor, preotul se află pe prima treaptă. El este cel ce conduce turma spre mântuire. El, preotul duhovnic, va da socoteală pentru noi în fața lui Dumnezeu. Înțelegând aceste lucruri, relația mea cu preoții este una complexă. Am cunoscut sfinți părinți în mânăstirile noastre, unii dintre ei mi-au fost sau îmi sunt duhovnici. În permanență am avut și am de învățat de la dânșii. La rândul meu, atunci când mi se cere, încerc să-i ajut și eu.

Învățăturile Sfinților Părinți mi-au fost transmise prin vorbire directă, prin dialoguri duhovnicești. Dar pentru mine, preot este cel care – după cum spunea și părintele Cleopa – are har în el. Ei trebuie respectați și ajutați în lucrarea lor și, în același timp, îngăduiți ca oameni, cu păcatele și defectele lor.

– *Cât de importante sunt cărțile în viața Dvs.?*

– De multe ori, îmi spun că abia aștept să ies la pensie, ca să pot citi atât de mult cât mi-aș dori. Pentru că, în cărțile pe care le citesc, găsesc o imensă bogăție duhovnicească, sfaturi și îndrumări creștinești, lucruri pe care apoi le pot transmite și eu mai departe, pentru că, după cum se știe, **Dumnezeu lucrează pentru oameni, prin oameni. Iată de ce pentru mine cartea este hrană sufletească, pătrundere în tainele lumii și conștientizare a tot ceea ce trebuie să adun în sufletul meu. De aceea nu mă pot dezlipi de carte și mă bucur când simt că-mi intră în suflet prin palmele, ochii și mintea mea.**

– *În discuțiile cu oamenii, aveți anumite subiecte preferate?*

– Îmi place să vorbesc despre relația om – Dumnezeu, Dumnezeu – om, despre suferință, despre nevoia omului de om. De ce despre toate acestea? Pentru că Dumnezeu a făcut lumea din iubire, din prea plinul iubirii Sfintei Treimi. Iar **noi, ca oameni, avem nevoie de semenul nostru spre a ne valida iubirea.** Încă din fașă copilul are

nevoie de dragostea părintelui. Adultului i-aș vorbi despre nevoia de om prin grija pe care trebuie s-o poarte celor din jurul său. În toate este vorba despre nevoia omului de om, în ultimă instanță, despre nevoia de comuniune. Și toate acestea le spun numai din perspectiva învățăturii creștin-ortodoxe.

– *Sunt Sfinți Părinți care afirmă că trăim vremuri apocaliptice... Considerați că politica se face și ea vinovată de această realitate?*

– Citind cărțile părintelui Paisie Aghiorâtul, care s-a săvârșit în 1993, am înțeles că, într-adevăr, trăim vremuri apocaliptice. Mai târziu i-am făcut o vizită părintelui Iustin Pârvu, la Mănăstirea Petru Vodă, în chiar chilia dânsului. Părintele mi-a confirmat același lucru: că trăim vremuri apocaliptice. „Până când, părinte?“, l-am întrebat. Și răspunsul a fost: „Până când Bunul Dumnezeu va îngădui“. Deci toate sunt îngăduite de Dumnezeu.

În urma mai multor discuții pe această temă cu alți Sfinți Părinți, am înțeles că așa este: trăim vremuri apocaliptice. Din păcate, politicul are și el ingerințe în ceea ce înseamnă credința. Politicul, în sine, este o noțiune

care a fost inventată încă de pe vremea lui Platon. Statul, structura sa organizatorică, oamenii care reprezintă statul, fac parte din acest politic. Important este cum ne raportăm noi la politic, cum îl percepem din perspectiva creștin ortodoxă.

Eu unul sunt încredințat că lumea este condusă acum de Antihrist și că starea apocaliptică se va desfășura până când Dumnezeu a hotărât. Și numai El știe până când va fi aceasta. Cred că, din punct de vedere politic, nu suntem pe drumul bun. Mai ales pentru că imixtiunea politicului în Credință o vedem în foarte multe locuri. O vedem în manifestări care nu țin de tradiția bisericii ortodoxe, o vedem în manipularea mediatică permanentă.

– *Care este diferența dintre cei doi termeni: ecumenism și ecumenistic?*

– Se știe că ecumenismul este mișcarea religioasă ce urmărește scopul de a unifica toate bisericile creștine. Ecumenistic este tocmai ingerința politicului în credință, și prin aceasta, influența antihristică în Biserică. **Drept pentru care subscriu la ceea ce spune părintele Iustin Pârvu, și anume că ne-a rămas doar lupta pentru a nu ne da**

pe mâna Antihristului. Ce vreți, domnilor? Să ajungem să cerem pecetea antihristică numai pentru că dumneavoastră doriți să puneți această pecete pe noi?

Eu sunt unul dintre oamenii care simt acut zbaterea sufletelor creștine românești și care nu vor să se supună Antihristului. Și dacă doar lupta ne-a mai rămas, voi încerca s-o duc, acolo unde trăiesc și muncesc eu. Să putem spune răspicat „acestui politic“ faptul că nu aparține creștin-ortodoxiei.

– Domnule doctor, am ajuns la finalul dialogului nostru. Vă rog formulați o concluzie.

– O voi face, căci Iisus Hristos, Dumnezeu și Mântuitorul nostru, este Doctorul doctorilor. El a venit printre oameni pentru a le vindeca bolile sufletești, spre a le ușura bolile și neputințele trupesti, arătându-ne Calea, prin jertfa pe cruce, spre mântuirea și învierea noastră. Conlucrarea medicilor și a preoților în vederea realizării spitalului creștin trebuie să fie un deziderat permanent pentru o sanogeneză completă. **Cel ce simte pe Dumnezeu cu adevărat în el și în aproapele său, nu poate fi decât un**

medic creștin. Misiunea medicului creștin poate fi rezumată în câteva cuvinte finale: 1.Să-l facă pe bolnav să înțeleagă; 2.Să-i aline suferința; 3.Să-l pregătească pentru „marea trecere“; 4.Să-l facă să trăiască bucuria nădejzii, mântuirii și învierii.

Cuvânt pentru doctorii spitalelor secularizate

Iubite coleg,

Îți mărturisesc că fără Hristos nu poți face nimic. Suferința care ne înconjoară are o semnificație mai presus de cadrul social în care lucrăm. Ea strigă către Dumnezeu și duce cu ea credința sau necredința noastră. Meșteșugul tămăduirii îl avem de la Dumnezeu, căci El dă daruri bune tuturor oamenilor. Dacă ești ateu sau indiferent religios, știința de a trata ți-a dat-o Dumnezeu **pentru bolnavii** care suferă.

Dacă adaugi la lecturile tale și rugăciunea, atunci știința de a trata devine o harismă pe care o ceri de la Dumnezeu și o meriți. Dacă prin noi, bolnavul s-a apropiat de Hristos, de Biserică – Cerul se bucură. Dacă prin noi, prin prezența noastră, bolnavul s-a depărtat de Hristos, mai bine ar fi fost pentru el și pentru noi să nu ne întâlnească.

Când vezi fragilitatea și scurtimea vieții, ajută-l pe bolnav cu gândul că amânarea deznodământului crește șansele lui de mântuire. Integritatea anatomică și spirituală a ființei umane este sfântă. Îți mărturisesc că de câte ori am afectat-o, prin ignoranța sau brutalitatea noastră, am fost pedepsiți.

Îți propun să nu ne asumăm nici un merit al vindecării bolnavilor, căci **Doctorul tratează, iar Dumnezeu vindecă**, iar noi suntem, conform **Scripturii, doar slugă netrebnică**.

Dacă directorul tău sau vreun regulament de ordine interioară îți interzice să vorbești despre Hristos, nu te supune ca să nu faci voia iadului. Roagă-te pentru acel om și continuă să mărturisești.

Cu iubire în Iisus Hristos,
Domnul nostru,
Dr. Pavel Chirilă

(Preluat din „Conceptul de medicină creștină, pag. 328)

**„RUGAȚI-VĂ UNUL
PENTRU ALTUL
CA SĂ VĂ VINDECAȚI.“**

(Epistola Apostolului Iacov, 5/16)

Rugăciunea doctorului

pentru bolnavii săi

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin!

Doamne Iisuse Hristoase, Fiule și Cuvântule al lui Dumnezeu, Cel Care întrupându-Te ai luat asupra ta neputințele noastre și bolile noastre le-ai purtat, Căle Ce din marea Ta milostivire și, ca semn al apropierii împărăției Tale, ai vindecat și vindeci neîncetat mulțime de bolnavi, neputincioși și stăpâniți de demoni, vino cu puterea Ta atot tămăduitoare și vindecă bolnavii care cer tămăduire, căci Tu ești Cel Ce ai zis: *fără Mine nu puteți face nimic.*

Descoperă, Doamne, prin Duhul Sfânt, Mângâietorul pe Care de la Tatăl L-ai trimis în lume, pricina îmbolnăvirii robilor Tăi (*numele*); dă-le lor pocăință, liniște, răbdare și bucurie sufletului încercat în vremea cercetării Tale.

Și mai descoperă, Doamne, robilor Tăi

că Tu ești stăpânul vieții și al vindecării, stăpân peste orice trup muritor și peste orice suflet veșnic.

Fă, Doamne, ca boala robilor Tăi să fie prilej de vindecare a sufletului, de mărire a credinței, nădejzii și dragostei.

Iar mie, robului Tău, doctor al trupurilor muritoare și sluga netrebnică, dă-mi a învăța leacul potrivit care nu face rău, iar bolnavilor care mă caută să le descopăr Calea spre Tine, că Tu ești Tămăduitorul sufletelor și al trupurilor noastre și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și-n vecii vecilor. Amin.

Pentru rugăciunile Preasfintei Tale Maici și ale tuturor Sfinților, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin.

Rugăciune pentru omul bolnav

Preaputernice și slăvite Doamne Iisuse Hristoase! Tu, Care ai venit în lume să tămăduiești neputințele oamenilor, Care nu ai venit să chemi la pocăință pe cei drepti, ci pe cei păcătoși, și ai primit moarte pe cruce pentru mântuirea noastră!

Din adâncul inimii Te rog să primești smerita mea nevoie și această mică rugăciune a mea pentru cel încercat de boală!

Mântuiește-l, Doamne, precum știi, ca un bun și iubitor de oameni, și rânduiește Tu toate spre folosul său. Că noi neputincioși suntem și nu îl putem ajuta dacă nu ne vei lumina cu harul Tău.

De e voia Ta, îl poți pedepsi precum se cade pentru păcatele sale, tămăduindu-l cu ierburile amare ale durerii, ca un doctor priceput, precum vei vrea.

Dar căzând înaintea Ta Te rog, îndură-te de robul Tău, potolește-i fierbințeala,

alină-i suferința, ridică-l din patul durerii. Să îi fie această încercare prin care trece spre îndreptarea vieții, spre început bun mântuirii și spre iertarea păcatelor.

Și dacă îi e de folos să ducă mai departe crucea bolii, fie, Doamne, după voia Ta, nu după voia noastră. Dăruiește-i lui răbdare și liniște, alungând de la el toată frica și toată deznădejdea, ca să nu fie îngenuncheat de durere și să cârtească sau să cadă în patima mâniei.

Ajută-l, lubitorule de oameni, ca văzând el mila Ta să cadă la picioarele Tale cu lacrimi de pocăință și de mulțumire, ca să se învrednicească să audă glasul Tău cel sfânt: „Iertate îți sunt păcatele!” Amin.

Rugăciune pentru bolnavul căzut în deznădejde

Doamne, Dumnezeule al părinților noștri, Care dăruiești pace multă celor ce iubesc legea Ta, ai grijă de robul Tău cel bolnav care este greu încercat de deznădejde. Nori negri s-au abătut asupra sufletului său și nu mai vede razele iubirii Tale. Cugetul său s-a întunecat și nu se mai împărtășește de lumina Ta.

O, amară deznădejde! Cruda fiară care se năpustește asupra sufletului ca asupra unui pui lipsit de apărare! Numai Tu știi, Atotștiutorule, câți și-au pus capăt zilelor din această pricină, câți oameni au fost aruncați de acest duh rău în adâncurile iadului. Să nu îngădui ca fapta Ta să fie înghițită de moarte, ci să fie ridicată prin puterea Ta. Dăruiește și lui și nouă, Doamne, roadele Duhului Tău cel Sfânt, care sunt pacea, dragostea, îndelunga răbdare, credința, blândețea, înfrânarea și curăția, ca atunci când vom părăsi această lume să intrăm în odihna Ta cea cerească. Amin!

Rugăciune pentru dobândirea răbdării

Doamne, Dumnezeul nostru, Care ai răbdat prigonirile, batjocurile și chiar moartea pe cruce pentru mântuirea noastră, Cel Ce ne-ai spus că „prin răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre”, arată-mi, mie, păcătosului, milele Tale cele bogate și dăruiește-mi duhul răbdării, ca sufletul meu cel încercat să dobândească alinare.

Vezi deznădejdea care mă ispitește, vezi încercarea prin care trec și ajută-mă să ies din ea curățit de păcate și pregătit să-Ți slujesc în toate zilele vieții mele, și să slăvesc numele Tău cel sfânt, cântând împreună cu toți îngerii și sfinții: Aliluia!

Rugăciune către Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu

O, Maică Sfântă a celor ce cheamă cu evlavie numele tău! O, grabnică ajutătoare a neamului creștinesc, nădejde a celor dez-nădăjduiți! La tine alerg când mă aflu în ne-cazuri și în dureri, așteptând milostivirea ta.

Nici un muritor nu a cunoscut o durere mai mare decât ai cunoscut-o tu, atunci când L-ai văzut pe Preadulcele tău Fiu răstignit pe cruce. Nici o mamă nu a plâns pentru fiii ei cât ai plâns tu pentru căderile și durerile noastre. O, câte icoane ai udat cu lacrimile tale, ca să vădești creștinilor grija pe care le-o porți. Cum ai făcut să izvorască lacrimi din ochii tăi zugrăviți de mâini omenești!

Știind marea ta grijă pentru cei ce laudă numele tău, te rog, Preacurată, vezi suferința mea și neputințele mele, Preasfântă Fecioară, și nu mă lăsa să fiu biruit de ele.

Știu minunile tale, știu dragostea pe care o arăți neamului creștinesc. De multe ori

te-ai arătat în chip minunat și ai dăruit vindecare celor dreptcredincioși. Ajută-mă, Maică Preasfântă, ca simțind că mă acoperi cu sfântul tău acoperământ, să te cinstesc împreună cu toți îngerii și sfinții în toate zilele vieții mele. Amin.

Rugăciunea bolnavului pentru cei ce-l îngrijesc

Doamne, Dumnezeule al milei și al îndurărilor, trimite harul Tău cel sfințitor peste doctorii care mă îngrijesc și peste ajutoarele lor, acoperindu-i cu harul Tău ca un bun și iubitor de oameni. Călăuzește-i Tu, Doamne, în tot ceea ce vor să facă spre binele meu. Să nu sufăr cum a suferit femeia care avea curgere de sânge de doisprezece ani, fără a primi ajutor de la doctori, ci să primesc vindecarea de bolile mele. Să nu se adauge durere peste durerile mele, din nepriceperea lor sau din lucrarea celui rău, ci să dobândesc sănătatea mult dorită. Nu în mâinile lor este viața mea, iubitorule de oameni, ci în mâinile Tale. Mă aflu, Doamne, ca cel căzut între tâlhari, din pricina suferinței care mă apasă. Răsplătește, Dumnezeule, tot binele pe care mi-l fac doctorii, dăruindu-le înțelepciune, sănătate trupească și sufletească și tot lucrul bun pe care ei îl cer de la Tine.

Răsplătește, Dumnezeul nostru, toată dragostea pe care mi-o arată frații mei în Hristos care mă cercetează, înmulțind binecuvântările Tale în casele lor. Să fie pentru ei boala mea prilej de a lucra cele bune, ca să se vădească astfel în inimile lor iubirea pe care ai cerut-o celor ce Te urmează.

Nu este poruncă mai mare decât porunca de a Te iubi pe Tine și de a-i iubi pe semenii nostri.

Întărește-mă, Dumnezeule preaslăvite, că văzând iubirea pe care mi-o arată să mă rog ca nici unul din ei să nu cadă în cursele vrăjmașului, ci să meargă cu toți pe calea mântuirii.

Doamne, Dumnezeule al părinților noștri, dacă norii deznădejdiei și ai singurătății se vor abate asupra sufletului meu, atunci trimite-mi Tu frați care să mă cerceteze și să mângâie sufletul meu. Ca văzând grija lor pentru mine, păcătosul, să îți mulțumesc Ție, Celui Care prin pronia Ta cea dumnezeiască porți de grijă robilor Tăi, și să Te laud și să Te slăvesc în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea bolnavului înainte de operație

Doamne, Dumnezeul meu, mărturisesc înaintea feței Tale neputințele și slăbiciunile mele cele multe. Frica mare m-a cuprins înaintea acestei încercări, în loc să mă cuprindă încrederea în pronia Ta și în grija pe care o porți oamenilor.

Dacă nu m-ar fi acoperit harul Tău, furtuna deznădejdiei m-ar fi doborât la pământ. Nu am, Atotputernice Doamne, curajul pe care îl au aleșii Tăi înaintea încercărilor vieții, dar tot ce pot să fac este să cad cu frângere de inimă înaintea Ta și să Te rog să nu mă lași fără ajutor.

Tu, Doamne, Cela Ce ești doctor ceresc, tămăduiește-mă prin mâna doctorului pământesc, ca să Te laud în toate zilele vieții mele. Amin.

Rugăciune de mulțumire pentru însănătoșire

De binefacerile Tale ca un rob nevrednic învrednicindu-mă, mulțumire îți aduc Ție, Dumnezeule al îndurărilor și a toată milostivirea, că nu ai trecut cu vederea cererile mele, ci mi-ai arătat iubirea Ta de oameni.

Grele au fost încercările prin care am trecut, și teama m-a cuprins că nu voi ști să le stau împotriva. Știam că neputința mea este mare, dar m-ai făcut să simt că mai mare este dragostea Ta față de tot omul care Te cheamă în ajutor.

Preadulce Iisuse, așa cum ai împlinit cererile mele, așa întărește-mă să plinesc și eu poruncile Tale cele sfinte. Precum nu ai șovăit a tămădui trupul meu, așa nu șovăi a curăți și sufletul meu de toată întinăciunea. Căci ce folos voi avea dacă trupul va avea sănătate, dar sufletul va fi cuprins de boală? Sau ce folos voi avea dacă până la sfârșitul vieții pământești trupul meu nu va cunoaște

boala, dacă după Înviere va fi pradă durerilor?

O, să nu-mi pun nădejdea în sănătatea trupului, ca să nu fiu rușinat. Căci cine se laudă cu sănătatea poate fi smerit de Dumnezeu prin amară suferință. Iar mie să nu-mi fie a mă lăuda decât în numele Tău, Doamne, Dumnezeul meu.

Îndrăznesc să Te rog, Preabunule Doamne, ca ori de câte ori furtuna încercărilor se va abate asupra sufletului meu, să mă ajuți așa cum m-ai ajutat și de data aceasta. Pentru că în afară de Tine nu pot afla izbăvire.

Multumindu-Ți iară și iară pentru facerile Tale de bine, pentru cele arătate și cele ascunse, Te rog ocrotește cu harul Tău pe tot poporul binecredincios, pe toți cei ce iubesc Biserica Ta și defăimează învățăturile pierzătoare de suflet, ca să Te laudăm și să Te slăvim în vecii vecilor. Amin.

RUGĂCIUNEA DOCTORULUI DAN CIOATĂ

În numele Domnului nostru Iisus Hristos, Tată te rugăm iartă-ne, pentru toate greșelile pe care le-am săvârșit cu gândul, cuvântul și cu lucrul.

Îți mulțumim Tată pentru toate care ni le-ai dat sau le-ai îngăduit asupra noastră.

Facă-se în toate voia Ta în noi, dă-ne Tată înțelepciune, cunoștință, discernământ, pricepere, chibzuință, răbdare, putere și pocăință să le putem înțelege, face și duce pe toate.

Te rugăm Tată, dă-ne puterea Duhului Tău, ca să ne curățim sufletește, să ne despățimim, să ne smerim, să ne zidim, să ne sfințim ca să avem nădejdea mântuirii Tale.

Ocrotește Tată familia mea, pe toți cei care se roagă pentru noi, pe cunoscuții și necunoscuții noștri, dușmanii noștri, mai marii noștri, colegii noștri, bolnavii noștri și întreg „adamul“ acestei lumi, care crede și nădăjduiește întru mântuirea Ta, și le dăruiește lor pacea Ta, îndestulându-i cu bună-tă-

țile cele lumești și cele mai presus de lume.

Te rog Doamne, dă-mi putere și înțelepciune să-i pot ajuta pe bolnavii mei.

Te rog Doamne, pomenește sufletele adormiților robilor tăi, părinți, copii, rudenii după trup și duh, membrii ai familiei mele, pe cei care s-au rugat pentru noi, pe prietenii, cunoscuții și necunoscuții noștri, pe dușmanii noștri, mai marii noștri, colegii noștri și bolnavii noștri pe care nu am putut să-i ajutăm sau am greșit în tratamentele lor, și întreg „adamul“ acestei lumi, care a trecut la Tine și iartă-le lor toate greșelile cele de voie și cele fără de voie, săvârșite cu gândul, cuvântul sau cu lucrul, din știință sau din neștiință și le pune de-a dreapta Măririi Tale, în loc luminos, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea și unde este viață veșnică. Amin.

Miluește și mântuiește Doamne sufletele noastre și ne întoarce pe noi pe calea mântuirii.

Binecuvântat fie numele Tău, slăvit și lăudat, în vecii vecilor. Amin.

Doamne ajută-ne, Măicuță ocrotește-ne. Amin.

Psalmul 33 ale lui DAVID

1. Bine voi cuvânta pe Domnul în toată vremea, pururea laudă Lui în gura mea.
2. În Domnul se va lăuda sufletul meu; să audă cei blânzi și să se veselească.
3. Slăviți pe Domnul împreună cu mine și să înălțăm numele Lui împreună.
4. Căutat-am pe Domnul și m-a auzit și din toate necazurile mele m-a izbăvit.
5. Apropiați-vă de El și vă luminați; și fețele voastre să nu se rușineze.
6. Săracul acesta a strigat și Domnul l-a auzit pe el și din toate necazurile lui l-a izbăvit.
7. Străjui-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El și-i va izbăvi pe ei.
8. Gustați și vedeți că bun este Domnul; fericit bărbatul care nădăjduiește în El.
9. Temeți-vă de Domnul toți sfinții Lui, că n-au lipsă cei ce se tem de El.
10. Bogații au săracit și au flămânzit, iar

cei ce-L caută pe Domnul, nu se vor lipsi de tot binele.

11. Veniți fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Domnului vă voi învăța pe voi;

12. Cine este omul cel ce voiește viața, care iubește să vadă zile bune? Oprește-ți limba de la rău și buzele tale să nu grăiască vicleșug.

13. Ferește-te de rău și fă bine, caută pacea și o urmează pe ea.

14. Ochii Domnului spre cei drepti și urechile Lui spre rugăciunea lor.

15. Iar fața Domnului spre cei ce fac rele, ca să piară de pe pământ pomenirea lor.

16. Strigat-au dreptii și Domnul i-a auzit și din toate necazurile lor i-a izbăvit.

17. Aproape este Domnul de cei umiliți la inimă și pe cei smeriți cu duhul îi va mântui.

18. Multe sunt necazurile dreptilor și din toate acelea îi va izbăvi pe ei Domnul.

19. Domnul păzește toate oasele lor, nici unul din ele nu se va zdrobi.

20. Moartea păcătoșilor este cumplită și cei ce urăsc pe cel drept vor greși.

21. Mântui-va Domnul sufletele robilor Săi și nu vor greși toți cei ce nădăjduiesc în El.

CUVÂNT DE INCHEIERE

Dialogurile pe care am avut bucuria să le port de-a lungul anilor cu dl doctor Dan Cioată, acest minunat chirurg cardiovascular, au fost ca o îndreptare a pașilor mei pe calea cea bună a credinței. Așa m-am convins că nimic nu este întâmplător pe lumea aceasta, că Dumnezeu lucrează cu adevărat prin oameni, și că, precum spune și dl doctor Dan Cioată: „Neexinstând întâmplare pe lumea aceasta, orice întâlnire cu o persoană înseamnă o bucurie.“

Acolo unde mă așteptam mai puțin, în suferință, pe patul de spital, (aflându-mă într-o cumpănă a vieții mele) am întâlnit un medic, ce venea în mijlocul pacienților săi, cu vorbă caldă și înțeleaptă, ca un duhovnic. Și care nu uita niciodată să le spună: „Nu mie să-mi mulțumiți. Mulțumiți-i lui Dumnezeu, căci El a lucrat prin mâinile mele. Deci misiunea dumneavoastră pe acest pământ nu s-a terminat încă.“

Era ceea ce eu nu mai întâlnisem până atunci: un alt fel de medic.

Așa au început dialogurile noastre, continuate de fiecare dată când ne-am întâlnit, căci un dialog pune temelie la celălalt, următorul.

Așa s-a născut apoi ideea acestei cărți, socotind-o carte de învățătură pentru cel aflat în suferință, dar nu numai.

Cartea exprimă în același timp dovada că pe lumea aceasta există și medici pentru care pacienții nu sunt numai trupuri în suferință ci și suflete, mai ales suflete ce trebuiesc liniștite, descifrate, vindecate.

Să recunoaștem: astfel de medici sunt puțini în spitalele noastre!

Am pus cap la cap, toate dialogurile purtate sub tema generoasă a medicinei profesată ca o misiune venită de la Dumnezeu și ne-am dori ca această carte să fie de folos atât pentru cei aflați în suferință cât și pentru medici, oriunde s-ar afla ei. Ca element comun pentru toți, ar fi răbdarea: răbdarea de a îngădui suferința, în cazul bolnavului; răbdarea de a asculta și a trata, în cazul medicului.

Fie ca medicina viitorului să fie asumată de practicanții ei ca o adevărată misiune venită de la Dumnezeu. Căci una împreună

cu cealaltă, împlânzesc înmiit suferința celui bolnav. Și, mai devreme sau mai târziu, fiecare dintre noi, oameni fiind, trecem prin retorta suferinței. Să nu uităm niciodată acest lucru!

Cu mulțumire către Dumnezeu că mi-a dat puterea să scriu această carte; cu mulțumire către domnul doctor chirurg cardiovascular Dan Cioată, că mi-a îngăduit să redau gândurile sale, în paginile ei.

Mariana Pândaru, scriitor

Slavă Ție Dumnezeu nostru,
Slavă Ție!
Cel mai mic dintre doctori și teologi,

Dr. Dan Cioată, chirurg cardiovascular

•

Prin grația și iubirea Lui Dumnezeu.
Întru' dreapta cinstire a Sa.

Mariana Pândaru, scriitor

CUPRINS

- Inima reprezintă sediul
sufletului nostru / pag.9
- Medicina creștină,
o medicină eclezială / pag. 21
- Despre sănătate și boală în conceptul
medicinii creștine / pag. 45
- Suferința și răbdarea creștinească /
pag 60
- Neliniștile interioare ale medicului /
pag. 71
- Cuvânt pentru doctorii spitalelor
secularizate / pag. 95
- Rugați-vă unul pentru altul
ca să vă vindecați / pag 97
- Psalmul 33 / pag. 113
- Cuvânt de încheiere / pag 116

Editura CĂLĂUZA v.b.
DEVA – cod 330047
Str. Horea, nr. 30
jud. Hunedoara
Tel: 0254/215545; 0744 521 284
Dr. Dan Cioată: 0744 398 994
e-mail: edituracalauza@gmail.com

„Când nu găsim oameni care să ne aducă mângâiere, atunci Domnul vine să lucreze sufletul și printr-o carte.“

Starețul Tadei – Mănăstirea Vitovnița (Serbia)

„... omul are nevoie de Dumnezeu, omul are nevoie de om, omul are nevoie de comuniune.“

„Cel ce simte pe Dumnezeu cu adevărat în el și în aproapele său, nu poate fi decât un medic creștin.“

978-99-75-001-1